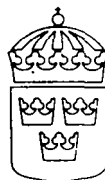

Utbildningsutskottets betänkande 1988/89:UbU17

Anslag till vuxenutbildning

1988/89
UbU17

ÅTTONDE HUVUDTITELN

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1988/89:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under punkterna C 1. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna, C 2. Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader, C 3. Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m. m., C 4. Bidrag till studieförbunden m. m., C 5. Undervisning för invandrare i svenska språket m. m., C 6. Bidrag till driften av folkhögskolor m. m., C 7. Bidrag till viss central kursverksamhet och C 8. Bidrag till kontakttolkutbildning jämte motioner.

Utbildningsutskottet har från kulturutskottet inhämtat yttrande över proposition 1988/89:100 bilaga 10, punkt C 4. Bidrag till studieförbunden m. m. jämte motioner i de delar som rör kulturutskottets beredningsområde. Yttrandet (1988/89:KrU2y) är fogat till detta betänkande som *bilaga 2*.

Propositionen

1. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna

Regeringen har under punkt C 1 (s. 127–136)

dels föreslagit

1. att riksdagen antar förslaget till lag om ändring i vuxenutbildningslagen (1984:1118),

2. att riksdagen godkänner vad som i propositionen förordats beträffande den totala omfattningen av grundvux, komvux och sårvox budgetåret 1989/90,

3. att riksdagen godkänner vad som i propositionen förordats om nya ämnen i komvux,

4. att riksdagen till Bidrag till kommunal utbildning för vuxna för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 1 211 593 000 kr.

dels

5. berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som i propositionen har anförts om systemet med särskild delram.

2. Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader

1988/89:UbU17

Regeringen har under punkt C 2 (s. 136–138) föreslagit att riksdagen till Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader anvisar ett förslagsanslag på 23 075 000 kr.

3. Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.

Regeringen har under punkt C 3 (s. 138–139) föreslagit att riksdagen till Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m. för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 5 215 000 kr.

4. Bidrag till studieförbunden m.m.

Regeringen har under punkt C 4 (s. 139–146) föreslagit

1. att riksdagen godkänner vad som i propositionen har förordats om fördelningen av studietimmar med det högre schablonbidraget under budgetåren 1989/90–1991/92,

2. att riksdagen godkänner att 70 000 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1989/90 används till att delvis finansiera anslaget Bidrag till studieförbunden m.m.,

3. att riksdagen till Bidrag till studieförbunden m.m. för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 1 119 828 000 kr.

5. Undervisning för invandrare i svenska språket m.m.

Regeringen har under punkt C 5 (s. 147–148) föreslagit

1. att riksdagen godkänner vad som i propositionen har förordats om timram för påbyggnads-sfi inom studieförbund,

2. att riksdagen godkänner vad som i propositionen har förordats om timram för grund-sfi för tidigare iavandrare,

3. att riksdagen till Undervisning för invandrare i svenska språket m.m. för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 331 722 000 kr.

6. Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.

Regeringen har under punkt C 6 (s. 149–155) föreslagit

1. att riksdagen godkänner vad som i propositionen har förordats om folkhögskolans undervisningsvolym,

2. att riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder som erfordras för att möjliggöra en omfördelning av antalet bidragsveckor så att även folkhögskolor som tillkommit sedan budgetåret 1980/81 kan få en rimlig omfattning på sin verksamhet,

3. att riksdagen godkänner att Svenska röda korset får bedriva statsbidragsberättigad folkhögskoleverksamhet vid Gripsholms folkhögskola fr.o.m. budgetåret 1990/91,

4. att riksdagen godkänner vad som i propositionen förordats rörande bidrag till Stiftelsen Vuxenutbildarcentrum,

5. att riksdagen till Bidrag till driften av folkhögskolor m.m. för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 564 905 000 kr.

7. Bidrag till viss central kursverksamhet

1988/89:UbU17

Regeringen har under punkt C 7 (s. 155–156) föreslagit

1. att riksdagen godkänner att 39 778 000 kr. av de medel, som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1989/90, används till att finansiera anslaget,

2. att riksdagen till Bidrag till viss central kursverksamhet för budgetåret 1989/90 anvisar ett anslag på 39 778 000 kr.

8. Bidrag till kontakttolkutbildning

Regeringen har under punkt C 8 (s. 156–157) föreslagit att riksdagen till Bidrag till kontakttolkutbildning för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 4 080 000 kr.

Motionerna

1988/89:Ub216 av Ulla Tillander och Kjell-Arne Welin (c, fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående statsbidraget till folkhögskolan,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att tilldelningen av elevveckor till nya folkhögskolor sker på sådant sätt att antalet elevveckor för befintliga skolor inte minskas.

1988/89:Ub221 av Sten Svensson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en reformering av statsbidraget till folkhögskolorna.

1988/89:Ub232 av Anders Svärd (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att folkhögskolekommittén får i uppdrag att beakta vad som i motionen anförts angående folkhögskolan som framtidsresurs.

1988/89:Ub233 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kommuns rätt att under redovisningsåret själv omfördela undervisningstimmar mellan de s.k. kommunramarna,

2. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära att en försöksverksamhet inleds inom komvux-organisationen i ett antal kommuner innebärande intensifierad uppsökande verksamhet och särskilda ekonomiska och pedagogiska insatser för att stimulera korttidsutbildade till studier samt möjlighet att finansiera uppdragsutbildning med medel från förnyelsefonder liksom möjlighet att avgiftsbelägga vissa komvux-kurser,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att med utgångspunkt från skolöverstyrelsens prognos om totalt 10 546 000 studietimmar anslå det högre schablonbidraget till 7 553 000 studietimmar,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att höja det högre schablonbidraget med 4 kr. till 103 kr. per studietimme och att bibehålla det lägre schablonbidraget 29 kr. per studietimme,

6. att riksdagen under anslaget C4. Bidrag till studieförbunden m.m., anslår 10 891 000 kr. utöver regeringens förslag att fördelas med 10 000 000 kr. för uppsökande verksamhet och 3 000 000 kr. för utökning av tilläggsbidraget i stödområdena A, B och C, samt för det särskilda tilläggsbidraget för studietimmar inom den fria resursanvändningen anslår 2 109 000 kr. mindre än vad regeringen föreslagit,

7. att riksdagen beslutar att kursplanebundna universitetscirkelar skall berättiga till statsbidrag,

9. att riksdagen under anslaget C 6. Bidrag till driften av folkhögskolor, anslår 7 000 000 kr., motsvarande 10 000 bidragsveckor, utöver vad regeringen föreslagit,

10. att riksdagen under anslaget C 7. Bidrag till viss central kursverksamhet anslår 39 778 000 kr. mindre än vad regeringen har föreslagit och därmed avskaffar detta anslag.

1988/89:Ub242 av Torsten Karlsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om prövning av Vuxenutbildarcentrums i Linköping finansiering på längre sikt.

1988/89:Ub253 av Carl-Johan Wilson och Kenth Skårvik (båda fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att statsbidrag till studieförbundens verksamhet för handikappade skall fördelas mellan studieförbunden i relation till motsvarande redovisade verksamhet.

1988/89:Ub254 av Karin Starrin och Gunnar Björk (båda c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att definitionen för "glesbygd" när det gäller vuxenutbildning omprövas.

1988/89:Ub257 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

2. att riksdagen till Undervisning för invandrare i svenska språket m.m. för budgetåret 1989/90 anvisar 36 996 000 kronor utöver regeringens förslag eller således 368 718 000 kr.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Sf515.

1988/89:Ub260 av Olof Johansson m.fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vikten av statligt stöd till studieförbundens handikappverksamhet.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:So252.

1988/89:Ub261 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen till Bidrag till driften av folkhögskolor m.m. för budgetåret 1989/90 anslår 7 milj.kr. utöver vad regeringen har föreslagit eller således 571 905 000 kronor.

1988/89:Ub263 av Larz Johansson m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vuxenutbildningens betydelse,

2. att riksdagen till C 1. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 9 000 000 kr. förhöjt anslag om 1 220 593 000 kr.,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om god förberedelsestid inför start av aviserad försöksverksamhet på folkbildningsområdet,

4. att riksdagen beslutar att bidraget till högschablontimmar skall utgå med ett i förhållande till regeringens förslag med två kr. förhöjt belopp om 105 kr.,

5. att riksdagen beslutar att det särskilda tilläggsbidraget för studiecirkel i glesbygd skall utgå med ett i förhållande till regeringens förslag med 5 kr. förhöjt belopp om 20 kr. per timme,

6. att riksdagen beslutar att ytterligare 1 200 000 kr. tillföres studieförbunden för pedagogisk verksamhet och utveckling,

7. att riksdagen beslutar att till C 4. Bidrag till studieförbunden m.m. anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 18 700 000 kr. förhöjt anslag om 1 138 528 000 kr.,

8. att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inriktningen av handikappinsatserna inom studieförbunden,

9. att riksdagen godkänner vad i motionen anförts om ökning av antalet bidragsveckor till folkhögskolan med 10 000 till 711 050,

10. att riksdagen till C 6. Bidrag till driften av folkhögskolor m.m. anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 7 000 000 kr. förhöjt anslag om 571 905 000 kr.

1988/89:Ub264 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående behovet av ett påskyndande av utredningen angående särvux på träningskolenivå så att förslag kan presenteras snarast.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:So255.

1988/89:Ub291 av Yvonne Sandberg-Fries m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att skolöverstyrelsen får i uppdrag att beakta vad i motionen anförts om ökad tilldelning till kom- och grundvux i Blekinge.

1988/89:Ub300 av Elisabeth Persson m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om SISU:s möjligheter att expandera för att säkerställa behovet av kvinnliga idrottsledare.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Kr515.

1988/89:Ub301 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen beslutar att till bidrag till studieförbunden för kulturverksamhet anslå 8 000 000 kr. utöver vad regeringen har föreslagit, eller således 1 127 828 000 kr.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Kr313.

1988/89:Ub310 av Ove Karlsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en resursförstärkning till statens skola för vuxna i Härnösand för utbildningsinsatser i glesbygd.

1988/89:Ub317 av Ulf Melin (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att förordningen om timmar för kommunal utbildning för vuxna ändras i enlighet med vad som i motionen anförts.

1988/89:Ub321 av Ann-Cathrine Haglund m.fl. (m) vari yrkas

1988/89:UbU17

1. att riksdagen hos regeringen begär att en utredning om vuxenutbildningen tillsätts i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bidragen till studieförbunden.

1988/89:Ub322 av Göran Åstrand och Lars Ahlmark (båda m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om studieförbundens frihet att själva utforma sin verksamhet,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den principiella inriktningen av statsbidrag till studiecirklar,
3. att riksdagen begär att regeringen låter göra en analys av studieförbundens engagemang i hemspråksundervisningen,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bidragen till studieförbundens kulturverksamhet.

1988/89:Ub337 av Charlotte Branting (fp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om grundvux, komvux och sårvox i Kronoberg.
Motiveringen återfinns i motion 1988/89:A488.

1988/89:Ub615 av Marianne Jönsson och Agne Hansson (båda c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en gynnsam utveckling för folkhögskolorna i Kalmar län.

1988/89:Ub801 av Olof Johansson m.fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ökade anslag för kommunal vuxenutbildning, studieförbund och folkhögskolor.

1988/89:Ub811 av Stina Gustavsson (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

2. att riksdagen beslutar om en utökning av antalet timmar för kommunal vuxenutbildning.

1988/89:Ub813 av Roland Sundgren m.fl. (s) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att SÖ:s fördelning av timmar för kommunal vuxenutbildning mellan länskolnämnderna bör bygga på en bedömning av behovet i de olika länen,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att avvakta folkhögskolekommitténs förslag innan ytterligare omfördelning av elevveckor sker mellan enskilda folkhögskolor.

1988/89:Ub820 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om regionala högskolor, byskolor och folkhögskolor (delvis).

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:A453.

1988/89:Ub824 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

20. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om folkhögskolans frihet,

21. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillräckliga resurser och för budgetåret 1989/90 anslår ytterligare 1 milj.kr. under anslaget C 6. Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.

1988/89:Ub834 av Ann-Cathrine Haglund m.fl. (m) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

27. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående kommunal utbildning för vuxna samt beslutar att till C 1. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag av 1 115 807 000 kr.,

28. att riksdagen beslutar att under anslaget C 4 avskaffa tilläggsbidragen till studiecirkel i samhällsinriktade ämnen, matematik och svenska,

29. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om studiecirkelsammanskomsternas längd,

30. att riksdagen beslutar att ej bevilja det särskilda tilläggsbidraget om 43 kr. per timme för s.k. fri resursanvändning,

31. att riksdagen avslår föreslagna höjningar under anslaget C 4 i de delar som avser skolöverstyrelsens ansvarsområde och anvisar ett i förhållande till regeringen 82 400 000 kr. lägre belopp,

32. att riksdagen beslutar att under anslaget C 4 anslagsposten för Bidrag till kulturverksamhet för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 80 000 000 kr.,

33. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kursplanebundna universitetscirkel,

34. att riksdagen godkänner att ytterligare 264 300 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1989/90 används för att delvis finansiera anslaget C 4. Bidrag till studieförbunden m.m.,

35. att riksdagen beslutar att till C 4. Bidrag till studieförbunden m.m. för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag av 992 428 000 kr.,

36. att riksdagen beslutar att avskaffa anslaget C 7. Bidrag till viss central kursverksamhet och därmed även avslår regeringens förslag att 39 778 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1989/90 används att finansiera detta anslag.

Yttrandet

Utbildningsutskottet har den 7 februari 1989 beslutat bereda kulturutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och motionerna i de delar som rör kulturutskottets verksamhetsområde.

Utskottet

1. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna

Lokala skolplaner

Lokala skolplaner skall enligt riksdagens principbeslut den 8 februari 1989 (prop. 1988/89:4, bet. 1988/89:UbU7, rskr. 1988/89:95) upprättas och antas

av fullmäktige i en kommun minst vart tredje år. I årets budgetproposition föreläggs riksdagen förslag om införande av bestämmelser om sådana skolplaner i skollagen (1985:1100) resp. vuxenutbildningslagen (1984:1118).

Frågan om ändring av skollagen behandlar utskottet i sitt betänkande 1988/89:UbU11.

Förslaget till ändring av vuxenutbildningslagen innebär att skolplan skall omfatta även grundläggande utbildning för vuxna (grundvux), kommunal vuxenutbildning (komvux) och vuxenutbildning för psykiskt utvecklingsstörda (särvux).

I enlighet med utskottets ställningstagande i betänkandet 1988/89:UbU11 föreslår utskottet att riksdagen antar det framlagda förslaget till lag om ändring i vuxenutbildningslagen.

Omfattningen och anslagsbeloppet

Riksdagen beslöt vid föregående riksmöte att den kommunala utbildningen för vuxna innevarande budgetår skulle omfatta 4 020 000 undervisningstimmar (prop. 1987/88:100, UbU 1987/88:18, rskr. 1987/88:242). Till följd av regeringens senare beslut om tillämpning av en utgiftsram har de disponibla undervisningstimmarna minskats med 1 % till 3 979 800 undervisningstimmar. I årets budgetproposition beräknas en oförändrad totalram för budgetåret 1989/90, dvs. 3 979 800 undervisningstimmar. På grundval av denna omfattning av undervisningen beräknas anslagsbeloppet till 1 211 593 000 kr., vilket även innefattar en viss uppräknig för handikappåtgärder.

I motionerna 1987/88:Ub801 (c) yrkande 9 och 1987/88:Ub263 (c) yrkande 1 anförs att det uppstår nya kunskapsklyftor i samhället och att vuxenutbildningens betydelse ökar. Bidragen till bl.a. den kommunala vuxenutbildningen bör därför ökas. Motionärerna accepterar inte den minskade omfattning – jämfört med föregående års riksdagsbeslut – av undervisningen som förordas i budgetpropositionen. I motion 1988/89:Ub263 yrkande 2 hemställs därför att riksdagen skall anvisa 9 milj. kr. mer än vad regeringen föreslagit.

I motion 1988/89:Ub834 (m) yrkande 27 hemställs att riksdagen skall anvisa lika stort belopp för budgetåret 1989/90 som det som anvisades av riksdagen för innevarande budgetår, dvs. 1 115 807 000 kr. Syftet med denna begränsning av anslaget jämfört med förslaget i budgetpropositionen är att skydda ungdomsskolan från besparingar. Inom denna begränsade ram för kommunal vuxenutbildning bör grundutbildning för vuxna och grundskolekurser prioriteras. Besparingar inom den kommunala utbildningen för vuxna bör åstadkommas genom samordning med övriga anordnare av vuxenutbildning.

Utskottet kan inte acceptera den kraftiga begränsning av möjligheterna att erbjuda vuxna utbildning som förslaget i motion 1988/89:Ub834 skulle innebära. Det finns fortfarande ett stort behov av utbildning för att stärka människors ställning på arbetsmarknaden och för att ge dem behörighet till högre studier. Riksdagen bör därför avslå yrkande 27 i motionen. Utskottet kan däremot godta att antalet timmar inte ökar jämfört med vad som gäller under innevarande budgetår. Utskottet föreslår därför att riksdagen med avslag på motionerna 1988/89:Ub263 yrkandena 1 och 2 och 1988/89:Ub801

yrkande 9 dels godkänner vad som förordats i propositionen om den totala omfattningen av den kommunala utbildningen för vuxna, dels anvisar det av regeringen begärda beloppet.

1988/89:UbU17

Fördelning på länsramar och kommunramar m.m.

Ett nytt system för fördelningen av undervisningstimmar tillämpas fr.o.m. budgetåret 1987/88 (prop. 1986/87:100, UbU 1986/87:22, rskr. 1986/87:258). Riksdagen fastställer den totala omfattningen av den kommunala utbildningen för vuxna. Regeringen fastställer därefter riksramar för grundvux, särvux, grundskolekurserna inom komvux, gymnasieskolekurserna i allmänna ämnen inom komvux resp. gymnasieskolekurserna avseende yrkesutbildning inom komvux. Skolöverstyrelsen (SÖ) fördelar dessa riksramar på länsramar.

I fyra motioner hemställs om ett uttalande från riksdagen om behovet av ökade *ramar för vissa län*, nämligen Blekinge län enligt motion 1988/89:Ub291 (s), Kronobergs län enligt motionerna 1988/89:Ub337 (fp) yrkande 2 och 1988/89:Ub811 (c) yrkande 2 samt Västmanlands län enligt motion 1988/89:Ub813 (s) yrkande 2.

Utskottet konstaterar att det i enlighet med riksdagens beslut år 1987 och den sedermera utfärdade förordningen (1987:736) om timramar för kommunal utbildning för vuxna ankommer på SÖ att handlägga frågor om fördelning av riksramar på länsramar. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avslår de fyra aktuella motionsyrkandena. Utskottet vill i sammanhanget påpeka att enligt 5 § förordningen skall SÖ vid fördelningen ta hänsyn till att länen har olika behov av undervisningstimmar beroende på sådana faktorer som utbildningsnivå, arbetsmarknadsförhållanden och näringsliv samt till de varierande möjligheterna att genomföra utbildning av olika slag. SÖ har i sina anslagsframställningar inför budgetåren 1988/89 och 1989/90 utförligt redovisat de kriterier som legat till grund för SÖ:s fördelningsbeslut inför budgetåren 1987/88 och 1988/89. Utskottet vill framhålla vikten av att SÖ även i fortsättningen vid fördelningen beaktar de av riksdagen fastställda kriterierna.

Enligt riksdagsbeslutet år 1987 fördelar länskolnämnderna länsramarna på kommunramar. En kommun får vid behov under redovisningsåret *omfördela undervisningstimmar mellan sina kommunramar*. Ingen kommunram får dock ökas eller minskas med mer än 10 %. SÖ har bedömt att denna regel ger alltför begränsade omfördelningsmöjligheter för i första hand små kommuner.

Föredragande statsrådet förordar en sådan ändring av bestämmelserna att en kommun årligen får flytta upp till 300 undervisningstimmar till eller från en kommunram även om 10 % av ramen därmed överskrids.

Enligt motion 1988/89:Ub233 (fp) yrkande 1 bör en kommun ges rätt att fritt få omfördela mellan sina ramar för att bättre kunna anpassa verksamheten till aktuella behov.

Även i motion 1988/89:Ub317 (m) anförs att större omfördelningar än vad den föreslagna nya regeln medger kan behöva göras. Motionären föreslår därför att länskolnämnden skall ges rätt att omfördela mer än 300 undervisningstimmar mellan en kommuns olika ramar.

Utskottet har inget att erinra mot att de mindre kommunerna får en större möjlighet att omfördela timmar mellan kommunramar än vad de nuvarande reglerna medger. Omfördelningen får dock inte bli av den storleken att syftet med den ursprungliga fördelningen mellan olika slag av vuxenutbildning äventyras. Utskottet kan inte tillstyrka yrkande 1 i motion 1988/89:Ub233 om att kommunerna skall få omfördela timmar helt fritt utan anser att den i propositionen förordade regeln om 300 timmar synes vara väl avvägd. Utskottet anser inte att det är påkallat att länskolnämnderna får göra omfördelningar utöver denna gräns. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår även motion 1988/89:Ub317.

Systemet med särskild delram

Systemet med s.k. särskild delram innebär att en viss andel av en kommuns komvuxtimmar får användas på ett friare sätt än övriga timmar. Länskolnämnden kan omfördela timmar mellan olika kommuners särskilda delramar. Regeringen ger nu riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts om erfarenheterna av detta system. SÖ har gjort en utvärdering av verksamheten budgetåren 1985/86 – 1987/88 och konstaterat att den övervägande delen av kommuner och länskolnämnder är nöjda. SÖ finner ingen anledning till ändring av systemet. Till denna uppfattning ansluter sig föredragande statsrådet.

Utskottet föreslår att riksdagen utan erinran lägger till handlingarna vad som anförts om systemet med särskild delram.

Nya ämnen i kommunal vuxenutbildning

Regeringen begär riksdagens godkännande av nya ämnen i komvux. Gymnasieskolkurser i svenska som andraspråk för invandrare bör enligt propositionen ingå i etappsystemet som etapp 2. Betyg från komvuxkurser i svenska som andraspråk etapp 2 bör inte ge allmän behörighet till högskolestudier. Vidare förordas att svenska som andraspråk för döva och teckenspråk för döva får anordnas inom kommunal vuxenutbildning.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner vad som anförts i propositionen i dessa frågor.

Kommunal vuxenutbildning i glesbygd

I vuxenutbildningsförordningen (1985:288) finns bestämmelser om minsta antal deltagare i kurs. Enligt 12 § får en kurs startas om antalet studerande beräknas varaktigt uppgå till lägst tolv eller i glesbygd lägst åtta. Glesbygdsbegreppet följer bestämmelserna om vilka stödområden som får regionalpolitiskt stöd, med undantag av orter där det finns tre- eller fyraårig linje av gymnasieskolan.

I motion 1988/89:Ub254 (c) hemställs att glesbygdsbegreppet bör omprövas när det gäller den kommunala vuxenutbildningen. Motionärerna anför att det finns glesbygd även utanför stödområdena och exemplifierar med Ovanåkers kommun.

Utskottet kan inte finna anledning för riksdagen att ändra glesbygdsbegreppet inom den kommunala vuxenutbildningen. Ett annat begrepp än det

nuvarande, vilket bygger på bedömningar i varje särskilt fall av en kommuns befolkningsspridning, utsträckning, avstånd m.m., skulle enligt utskottets mening medföra svåra gränsdragningsproblem och stort merarbete. Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub254.

Försöksverksamhet

I motion 1988/89:Ub233 (fp) yrkande 2 begärs att en försöksverksamhet inleds inom komvux-organisationen i ett antal kommuner innebärande intensifierad uppsökande verksamhet och särskilda ekonomiska och pedagogiska insatser för att stimulera korttidsutbildade till studier samt möjlighet att finansiera uppdragsutbildning med medel från förnyelsefonder liksom möjlighet att avgiftsbelägga vissa komvux-kurser.

Utskottet är – liksom vid de två föregående riksmötena (senast UbU 1987/88:18) – för sin del inte berett att förorda en försöksverksamhet av det slag som skisseras i motionen. Utskottet har redan vid tidigare tillfällen påpekat att det inte behövs någon försöksverksamhet för att finansiera uppdragsutbildning med medel från förnyelsefonderna då detta är fullt möjligt enligt nu gällande regler. Riksdagen bör avslå motion 1988/89:Ub233 yrkande 2.

Utredningen om vuxenutbildning för psykiskt utvecklingsstörda

Vid föregående riksmöte begärde riksdagen att en utredning om vuxenutbildning för psykiskt utvecklingsstörda (särvox) skulle göras (UbU 1987/88:33, rskr. 1987/88:323). Utskottet anförde därvid att utredningen borde genomföras snabbt och om möjligt i sådan tid att de förslag utredningsresultaten kan leda till kunde föreläggas riksdagen under våren 1989.

I motion 1988/89:Ub264 (fp) begärs att särvox-utredningen skall påskynas. Förslag bör föreläggas riksdagen snarast.

Utskottet har inhämtat att utredningsarbetet avses avslutas under år 1989 och att kommittén avger ett delbetänkande under våren 1989 och sitt slutbetänkande under hösten 1989. Utskottet bedömer det inte nödvändigt med ett sådant uttalande som begärs i motionen varför den bör avslås av riksdagen.

2. Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader

Innevarande års utbildning vid statens skolor för vuxna får omfatta 27 350 undervisningstimmar sedan 650 timmar dragits bort från timramen med anledning av tillämpningen av en utgiftsram. Regeringen föreslår i budgetpropositionen att timramen budgetåret 1989/90 skall vara oförändrat 27 350 timmar. Under anslaget till utbildningskostnader föreslås 23 075 000 kr. anvisas.

Enligt motion 1988/89:Ub310 (s) bör riksdagen uttala att statens skolor för vuxna skall byggas ut på det sätt som SÖ föreslagit i sin anslagsframställning, dvs. med 4 000 undervisningstimmar per år under tre år.

Utskottet erinrar om att SÖ begärt att den föreslagna ökningen av ramen för statens skolor för vuxna skall finansieras genom en minskning av volymen

inom den kommunala vuxenutbildningens grundskolekurser och att föredragande statsrådet ansett att en sådan minskning inte är möjlig att göra. Inte heller utskottet kan förorda en sådan omfördelning av resurser från den kommunala vuxenutbildningen till statens skolor för vuxna. Utskottet anser att den framtida utvecklingen av statens skolor för vuxna bör bedömas när den utvärdering om verksamheten som aviseras i propositionen har slutförts. SÖ har den 2 mars 1989 fått regeringens uppdrag att göra utvärderingen, som skall redovisas i anslagsframställningen för budgetåret 1990/91 eller senast den 25 september 1989. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1988/89:Ub310 och tillstyrker att riksdagen anvisar det belopp som regeringen begärt för budgetåret 1989/90.

3. Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att 5 215 000 kr. skall anvisas under anslaget.

4. Bidrag till studieförbunden m.m.

Antalet studietimmar och schablonbidragens storlek

Innevarande budgetår utgår det högre schablonbidraget med 99 kr. per studietimme till 6 465 000 studietimmar. Det lägre schablonbidraget utgår med 29 kr. per studietimme.

Föredragande statsrådet förordar att det högre schablonbidraget skall höjas med 4 kr. till 103 kr. per studietimme och utgå till 6 725 500 studietimmar, vilket innebär en ökning med 260 500 studietimmar. Det lägre schablonbidraget föreslås höjas med 1 kr. till 30 kr. per studietimme. Det finns ingen begränsning av antalet studietimmar med det lägre schablonbidraget. Föredragande statsrådet uppskattar det totala antalet studietimmar till ca 10 038 000, vilket innebär att det lägre schablonbidraget uppskattas utgå till ca 3 312 500 studietimmar.

I motion 1988/89:Ub834 (m) yrkande 31 hemställs att det högre schablonbidraget inte skall höjas och att det skall utgå till ett oförändrat antal studietimmar. Inte heller det lägre schablonbidraget bör enligt motionen höjas. Detta innebär ett minskat medelsbehov av 54,4 milj.kr. jämfört med förslaget i budgetpropositionen.

Enligt motion 1988/89:Ub233 (fp) bör en större andel av det totala antalet studietimmar än för närvarande berättiga till det högre schablonbidraget, nämligen 7 553 000. Vidare bör det högre schablonbidraget höjas med 4 kr. i enlighet med regeringens förslag men utgå till ett större antal studietimmar (yrkandena 4 och 5). När studieförbunden fått denna ökning av antalet timmar med högre schablonbidrag. behöver enligt motionärernas mening det lägre schablonbidraget inte höjas utan kan utgå oförändrat med 29 kr.

Det högre schablonbidraget bör enligt motion 1988/89:Ub263 (c) yrkande 4 höjas med 6 kr. till 105 kr., dvs. 2 kr. mer än vad som föreslagits i propositionen.

Utskottet tillstyrker att antalet studietimmar med det högre schablonbi-

draget ökas med 260 000 timmar nästa budgetår och att bidraget höjs med 4 kr. till 103 kr. per studietimme. Utskottet tillstyrker också höjningen av det lägre schablonbidraget med 1 kr. Utskottet godtar vidare föredragande statsrådets beräkning av det totala antalet studietimmar nästa budgetår. Sammantaget innebär detta en uppräknig av bidraget till studieförbunden med drygt 54,4 milj. kr. Utskottet föreslår således att riksdagen godkänner vad som förordats i propositionen om antalet studietimmar och om schablonbeloppens storlek och avstyrker därmed motionerna 1989/90:Ub233 yrkandena 4 och 5, 1988/89:Ub263 yrkande 4 och 1988/89:Ub834 yrkande 31.

Tilläggsbidragen

Regeringen föreslår oförändrade tilläggsbidrag om 15 kr. till studiecirkel i glesbygd och om 30 kr. till studiecirkel i svenska, matematik, samhällsinriktade ämnen och hemspråk samt handikappcirkel. Tilläggsbidraget till studiecirkel inom den s.k. fria resursanvändningen föreslås ökas med 3 kr. till 43 kr. per studietimme.

Samtliga tilläggsbidrag, med undantag för de bidrag som utgår till glesbygds- och handikappcirkel, bör avskaffas enligt motion 1988/89:Ub834 (m) yrkanden 28 och 30.

I motion 1988/89:Ub233 (fp) yrkande 6 delvis hemställs att tilläggsbidraget till glesbygdscirkel skall höjas med 5 kr. till 20 kr. Bidraget till cirkel inom den fria resursanvändningen bör däremot utgå oförändrat med 40 kr.

Även i motion 1988/89:Ub263 (c) yrkande 5 föreslås att glesbygdscirkelns bidrag skall höjas med 5 kr. till 20 kr. per studietimme.

Utskottet anser inte att tilläggsbidragen till studiecirkel i svenska, matematik, samhällsinriktade ämnen och hemspråk bör avskaffas, då detta skulle drabba korttidsutbildade som behöver komplettera sina kunskaper genom cirkelstudier och invandrare som behöver stärka sina kunskaper i hemspråket. Utskottet tillstyrker att den studiecirkelverksamhet som bedrivs enligt friare regler och som vänder sig till korttidsutbildade och andra grupper med särskilda behov får ett höjt tilläggsbidrag om 43 kr. per studietimme. Utskottet har inget att erinra mot att tilläggsbidragen i övrigt utgår med oförändrade belopp. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 6 delvis, 1988/89:Ub263 yrkande 5 och 1988/89:Ub834 yrkandena 28 och 30 och föreslår att riksdagen godkänner vad som förordats i propositionen om tilläggsbidrag.

Pedagogisk verksamhet och utvecklingsarbete

För studieförbundens pedagogiska verksamhet och utvecklingsarbete beräknar föredragande statsrådet efter prisomräkning med 1 174 000 kr. ett bidrag om 30 519 000 kr.

Enligt motion 1988/89:Ub263 (c) yrkande 6 bör riksdagen beräkna ytterligare 1 milj. kr. för att stärka förbundens centrala insatser.

Utskottet kan inte tillstyrka någon uppräknig av bidraget utöver prisomräkningen varför motion 1988/89:Ub263 yrkande 6 avstyrks.

I propositionen beräknas 125 milj.kr. till kulturverksamhet i studieförbunden för nästa budgetår. Förslaget innebär att anslagsposten Bidrag till kulturverksamhet höjs med drygt 17 milj.kr. inkl. prisomräkning. Vidare föreslås att anslagsposten Bidrag till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden höjs med 329 000 kr. till drygt 3,5 milj.kr.

Föredragande statsrådet understryker att kulturverksamheten i folkbildningen har en nyckelroll från kulturpolitisk synpunkt. Den redovisade statistiken för 1986/87 över verksamheten visar att studieförbunden anordnat 98 300 kulturprogram med 559 000 medverkande och ca 10 miljoner besökande. Antalet kulturgrupper var 29 200 med 430 700 deltagare. Härutöver anordnades genom länsbildningsförbunden 3 200 kulturprogram med 382 000 deltagare.

I motion 1988/89:Ub834 (m) yrkande 32 yrkas att anslagsposten skall föras upp med 80 milj.kr., vilket är en minskning med 45 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag.

I motion 1988/89:Ub301 (vpk) föreslås en höjning med 8 milj.kr. utöver regeringens förslag. Även i motion 1988/89:Ub263 (c) anförs att den i propositionen föreslagna höjningen inte är tillräcklig. Motionärerna hänvisar till ett uttalande i motion 1988/89:Kr355 (c) – som behandlas av kulturutskottet – vilket innebär att anslagsposten bör höjas med 8 milj.kr. Enligt vad kulturutskottet inhämtat har motsvarande belopp inte medräknats i den anslagshöjning om 18,7 milj.kr. under förevarande anslag som föreslås i motion 1988/89:Ub263 yrkande 7.

Utbildningsutskottet har den 7 februari 1989 beslutat bereda kulturutskottet tillfälle att yttra sig över propositionen och motionerna i de delar som rör kulturutskottets verksamhetsområde.

Kulturutskottets yttrande 1988/89:KrU2y är fogat som *bilaga 2* till detta betänkande.

Kulturutskottet har sedan 1983 årligen avstyrkt motionsförslag om en minskning av bidraget med hänvisning bl.a. till den betydelse som bidraget har för den lokala kulturverksamheten. Kulturutskottet erinrar om att kulturrådet i sin anslagsframställning påpekat de ekonomiska svårigheter som drabbar kulturverksamheter som körsång och dans och att Folkmusik- och folkdansåret 1990 kommer att ställa ytterligare krav på studieförbundens medel. En minskning av anslaget skulle enligt kulturutskottets mening få icke acceptabla effekter. Därför avstyrks motion 1988/89:Ub834 yrkande 32.

Kulturutskottet konstaterar att förslaget i propositionen innebär en väsentlig förstärkning av bidraget till kulturverksamheten i studieförbunden och anser att höjningen är välmotiverad. Kulturutskottet anser sig dock inte kunna förorda en ytterligare uppräknings.

Utbildningsutskottet ansluter sig till kulturutskottets bedömning och föreslår att riksdagen med avslag på motionerna 1988/89:Ub301 och 1988/89:Ub834 yrkande 32 godkänner propositionen i motsvarande del. Även förslaget i propositionen till medelsberäkning till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden tillstyrks.

Riksdagen beslöt vid föregående riksmöte att det särskilda bidraget till uppsökande verksamhet i bostadsområden skulle upphöra fr.o.m. budgetåret 1988/89 (prop. 1987/88:100, UbU 1987/88:18, rskr. 1987/88:242).

I motion 1988/89:Ub233 (fp) framhålls att en av studieförbundens viktigaste uppgifter är att erbjuda utbildning för korttidsutbildade. Uppsökande verksamhet i bostadsområden når de korttidsutbildade som inte finns på arbetsplatserna, såsom invandrarkvinnor, arbetslösa, sjukpensionärer m.fl. Därför anser motionärerna att riksdagen bör anvisa 10 milj.kr. till studieförbundens uppsökande verksamhet både på arbetsplatser och i bostadsområden nästa budgetår (yrkande 6 delvis) samtidigt som det särskilda bidraget om 60,5 milj.kr. till uppsökande verksamhet på arbetsplatser enligt deras mening bör tas bort.

När riksdagen vid föregående riksmöte avskaffade det särskilda bidraget till uppsökande verksamhet i bostadsområden användes de inbesparade medlen till att finansiera ett nytt tilläggsbidrag till cirklar inom den s.k. fria resursanvändningen. Denna verksamhet vänder sig också till korttidsutbildade och andra grupper med motsvarande särskilda behov och kommer således dem till godo i ny form.

Utskottet finner inte anledning för riksdagen att efter ett år återinföra bidraget till den uppsökande verksamheten i bostadsområden. Riksdagen bör därför avslå motionerna i denna del. Utskottet vill samtidigt erinra om att motionärernas yrkande om att ta bort bidraget till uppsökande verksamhet på arbetsplatser har avstyrkts av socialförsäkringsutskottet i betänkandet 1988/89:SfU15.

Användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften till anslaget Bidrag till studieförbunden m.m.

Av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften föreslås i propositionen 70 milj.kr. användas till att delvis finansiera anslaget till bidrag till studieförbunden.

I motion 1988/89:Ub834 (m) yrkande 34 hemställs att ytterligare 264 300 000 kr. av avgiftsmedlen skall tillföras förevarande anslag.

En ökad finansiering av bidraget till studieförbunden med vuxenutbildningsavgiftsmedel skulle enligt utskottets uppfattning få starkt negativa och omfattande följder för övriga verksamheter som finansieras genom avgiften. Riksdagen bör därför med avslag på motion 1988/89:Ub834 yrkande 34 godkänna regeringens förslag beträffande vuxenutbildningsavgiften.

Anslagsbeloppet

Föredragande statsrådet beräknar medelsbehovet under anslaget till totalt 1 119 828 000 kr.

De nedskärningar av olika anslagsposter som förordats i motion 1988/89:Ub834 (m) medför sammanlagt en minskning av anslaget med 126 400 000 kr. jämfört med regeringens förslag, varför anslaget föreslås föras upp med 992 428 000 kr. (yrkande 35).

Förslagen i motion 1988/89:Ub233 (fp) yrkandena 4, 5 och 6 medför att anslaget bör räknas upp med 5 538 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit till 1 125 366 000 kr.

I motion 1988/89:Ub263 (c) yrkande 7 hemställs att riksdagen skall anvisa 1 138 528 000 kr., vilket innebär en ökning med 28,7 milj. kr. jämfört med regeringens förslag. Då har motionärerna inte inkluderat de 8 milj. kr., som de enligt motion 1988/89:Kr355 anser att bidraget till kulturverksamheten bör räknas upp med.

I motion 1988/89:Ub301 (vpk), slutligen, hemställs att riksdagen under anslaget skall anvisa 1 127 828 000 kr.

Utskottet har i det föregående tillstyrkt regeringens förslag i vad gäller de olika ändamålen under förevarande anslag och föreslår i enlighet härmed att riksdagen med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkandena 4, 5 och 6, samtliga delvis, 1988/89:Ub263 yrkande 7, 1988/89:Ub301 delvis och 1988/89:Ub834 yrkande 35 anvisar det belopp som regeringen begärt.

Frågan om fördelningen av studietimmar med högre schablonbidrag budgetåren 1989/90–1991/92 samt om ett ändrat statsbidragssystem m.m.

Föredragande statsrådet redovisar en rapport från SÖ, Studieförbunden inför 90-talet. En analys av studieförbundens situation, verksamhet och uppgifter. I rapporten har bl.a. visats att det nuvarande systemet för fördelningen av bidragen mellan studieförbunden har fört med sig vissa negativa effekter. Statsrådet förordar därför att det totala antalet studietimmar med det högre schablonbidraget och *fördelningen mellan studieförbunden* av detta bidrag skall ligga fast under *budgetåren 1989/90–1991/92*, sedan fördelningen på vanligt sätt gjorts för budgetåret 1989/90 enligt förordningen (1981:518). SÖ får dock en viss möjlighet att vid behov omfördela timmar under studieperioden. Vidare får SÖ bedöma om det nya Svenska idrottsrörelsens studieförbund (SISU) bör få fler högschablontimmar än vad som annars kan utgå enligt bestämmelserna.

I motion 1988/89:Ub300 (vpk) hemställs om ett uttalande från riksdagens sida att *SISU* bör kunna expandera i syfte att öka utbildningen av kvinnliga idrottsledare. Idrottrörelsen har ett stor behov av flera kvinnor som ledare.

Utskottet tillstyrker att den fördelning av det högre schablonbidraget som görs för budgetåret 1989/90 i princip skall ligga fast under de två följande åren. Utskottet noterar att föredragande statsrådet särskilt har nämnt att det nya studieförbundet SISU bör ges en möjlighet att få fler högschablontimmar än vad bestämmelserna medger, om SÖ bedömer att det finns skäl för detta. Utskottet anser inte att riksdagen bör uttala att ett studieförbunds verksamhet skall utökas för ett speciellt syfte. Det ankommer på SISU att självt avgöra till vilka slag av verksamhet studieförbundets högschablontimmar skall användas. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1988/89:Ub300.

I SÖ:s rapport har förslag lämnats om nya principer för statsbidragsgivningen med målstyrning av verksamheten och om försöksverksamhet inför en framtida omläggning av systemet. Föredragande statsrådet framhåller att en sådan ändring av statsbidragsgivningen kräver noggranna överväganden, överläggningar med bl.a. kommunerna, som i dag ger bidrag knutna till

statsbidragen, samt omfattande förberedelser av försöksverksamheten. Regeringen avser att snarast återkomma till riksdagen med förslag i frågan.

I motion 1988/89:Ub321 (m) yrkande 1 konstateras att det under de kommande tio åren kommer att ställas ökade krav på anordnarna av vuxenutbildning för att samhället skall kunna klara av de nödvändiga förändringarna inom arbetslivet. Det kommer att behövas ny teknik och ny kunskap. Vuxenutbildningen kommer även i fortsättningen att behöva vara av både allmän och kompetensgivande karaktär och kunna erbjuda såväl bredd som fördjupning av kunskaper. Inför denna utveckling är det enligt motionärernas mening nödvändigt att klargöra i vilken utsträckning vuxenutbildningen skall bekostas med allmänna medel, hur rollfördelningen skall vara mellan högskolan, den kommunala utbildningen för vuxna, det fria och frivilliga folkbildningsarbetet och personalutbildningen. De anser att det vid sidan av den nu arbetande utredningen om folkhögskolan bör tillsättas *en ny utredning om vuxenutbildning* med uppdrag att analysera hur samtliga anordnare bättre skall kunna samordna och anpassa sin verksamhet till de framtida behoven.

Utskottet vill med anledning av motionsyrkandet anföra följande.

Vuxenutbildning i egentlig mening består dels av allmän utbildning med statligt och kommunalt stöd och arbetsmarknadsutbildning, dels av personalutbildning. Fortbildning och vidareutbildning kan även ske inom högskolan. Utskottet instämmer med vad som anförs i propositionen (bil. 10 s. 14–17) och i motionen om vuxenutbildningens betydelse för att höja kompetensen på arbetsmarknaden samt att stärka människors ställning där. Vuxenutbildningen har, som föredragande statsrådet framhåller, också viktiga uppgifter då det gäller att befästa och utveckla en allmän medborgarkunskap, främja individernas personliga utveckling och främja ett rikt kulturliv. Det är således viktigt att vuxenutbildningen kan fylla alla dessa uppgifter och att resurserna utnyttjas väl.

Frågor om utveckling av vuxenutbildningen och om samordning och gränsdragning mellan olika anordnare av vuxenutbildning kommer att behandlas i flera olika sammanhang under den närmaste tiden. Som nämns i motionen arbetar en utredning med frågor om folkhögskolans roll och uppgifter i förhållande till andra utbildningsanordnare samt utvärdering av nuvarande statsbidragssystem. Mot bakgrund av att det inte är klart hur omfattande personalutbildningen är anmäler chefen för arbetsmarknadsdepartementet i budgetpropositionen (bil. 12 s. 19–21) sin avsikt att låta kartlägga de totala insatserna för personalutbildningen i arbetslivet. Vidare skall en utvärdering göras (bil. 10 s. 138) av verksamheten vid statens skolor för vuxna, vars uppgift är att komplettera och samverka med den kommunala utbildningen för vuxna. Utskottet har nyss redovisat att SÖ föreslagit en omläggning av statsbidragssystemet för studieförbundens verksamhet. Förberedelser pågår nu inför ett förslag till riksdagen om riktlinjer för den framtida statsbidragsgivningen och om försöksverksamhet på området.

Utskottet vill också påminna om att det hör till SÖ:s ordinarie uppgifter att arbeta med utveckling av utbildningar inom myndighetens område. I anslagsframställningen för budgetåret 1989/90 har SÖ anmält sin avsikt att i långtidsbedömningen 1989 behandla frågan om innehållet i ett utvecklings-

program för svensk vuxenutbildning inför 2000-talet.

Utskottet anser, mot bakgrund av det anförda, att det för närvarande inte är påkallat med en sådan stor och omfattande utredning om vuxenutbildningen som föreslås i motion 1988/89:Ub321 yrkande 1. Till detta bör läggas att en så omfattande utredning till viss del skulle kunna medföra att pågående och successivt genomfört utvecklings- och reformarbete får anstå i avvaktan på den stora utredningens resultat. Utskottet anser således att riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

I motion 1988/89:Ub321 (m) yrkande 2 och i motion 1988/89:Ub322 (m) yrkandena 1 – 3 understryks vikten av att studieförbunden får största möjliga frihet att själva bestämma sin verksamhet och inrikta den mot olika verksamhetsfält utan att styras av *utformningen av statsbidragen*. Vidare bör gränsdragningen mot den kommunala utbildningen för vuxna granskas. I motion 1988/89:Ub322 begärs dessutom en analys i syfte att avsevärt öka studieförbundens engagemang i hemspråksundervisning för invandrare.

Utskottet vill erinra om att SÖ:s förslag till nytt statsbidragssystem, som ligger till grund för övervägandena om försöksverksamhet, utformats för att tillförsäkra studieförbunden frihet och ge utrymme för mångsidighet. Utskottet anser att riksdagen inte nu bör uttala sig om utformningen av riktlinjerna för statsbidragssystemet eller om försöksverksamhetens inriktning, eftersom regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag i dessa frågor. Det blir då tillfälle att ta ställning till både riktlinjerna i stort och frågor som mera rör detaljer i försöksverksamheten. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub321 yrkande 2 och 1988/89:Ub322 yrkandena 1 och 2. Vad beträffar frågan om behovet av ett ökat engagemang från studieförbunden i hemspråksundervisning vill utskottet erinra om att ett särskilt tilläggsbidrag utgår till cirklar i hemspråk i syfte att stimulera studieförbunden att anordna sådana cirklar. Med det anförda avstyrker utskottet yrkande 3 i motion 1988/89:Ub322.

I motion 1988/89:Ub263 (c) yrkande 3 anfördes att det är viktigt att det ges en god *förberedelse* inför starten av den aviserade *försöksverksamheten*. Motionärerna anser att förslag bör framläggas i sådan tid att riksdagen kan fatta beslut redan under våren 1989. Därmed skulle förberedelseiden bli ett år med start av försöksverksamheten den 1 juli 1990.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att en så stor omläggning av statsbidragssystemet som det kan bli fråga om bör förberedas mycket väl. Det bör finnas god tid för överväganden, överläggningar och förberedelser av annat slag innan försöksverksamheten startar, men även beredningen av ett förslag till riksdagen om en sådan verksamhet måste med nödvändighet få ta viss tid. Mot bakgrund av att regeringen uttryckt en vilja att återkomma till riksdagen i frågan snarast möjligt anser utskottet att ett sådant uttalande som begärs i motionen inte är nödvändigt. Yrkande 3 i motionen avstyrks därför.

Kursplanebundna universitetscirklar

I motionerna 1988/89:Ub233 (fp) yrkande 7 och 1988/89:Ub834 (m) yrkande 33 hemställs om att kursplanebundna universitetscirklar åter skall bli statsbidragsberättigade.

Utskottet har senast vid riksmötet 1987/88 (UbU 1987/88:18 s. 16) avstyrkt motsvarande yrkanden och föreslår att riksdagen med hänvisning till vad som då anförts avslår även de nu aktuella motionsyrkandena. Utskottet anser dessutom att det inte är lämpligt att nu ändra i bestämmelserna för studiecirkelverksamheten, eftersom en försöksverksamhet med andra former för bidragsgivningen förbereds.

Studiecirkelsammankomsters längd

I motion 1988/89:Ub834 (m) yrkande 29 hemställs att samtliga sammankomster i en studiecirkel skall få omfatta fyra studietimmar om detta inte medför ökade kostnader totalt sett.

Utskottet anförde vid föregående riksmöte (UbU 1988/89:18 s. 16) att en kostnadsökning för statsverket skulle bli ofrånkomlig om en fjärde bidragsberättigad studietimme skulle tillåtas generellt utan begränsningar av möjligheterna att utnyttja lågschablontimmar. Med det anförda och med hänvisning till kommande arbete med frågan om förändring av statsbidragssystemet föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub834 yrkande 29.

Verksamhet för handikappade

Enligt 24 § förordningen (1981:518) om statsbidrag till studiecirkel m.m. utgår – utöver schablonbidrag – tilläggsbidrag med 30 kr. per studietimme för studiecirkel som har till syfte att utveckla handikappades färdigheter att meddela sig, informera om olika sorters handikapp och dess konsekvenser eller utbilda medlemmar i handikapporganisationer i avsikt att göra dem bättre skickade att ta till vara sina intressen i samhället. Tilläggsbidrag utgår enligt 26 a § även för studiecirkel om minst hälften av deltagarna på grund av handikapp har stora svårigheter att kommunicera med andra människor.

Studieförbunden får också statsbidrag till andra kostnader för handikappverksamhet. Innevarande budgetår står 18 840 000 kr. till förfogande för detta ändamål. Enligt 32 § förordningen skall dessa medel användas till kostnader för 1. pedagogisk verksamhet för handikappade, 2. produktion av studiematerial samt tekniska och organisatoriska stödåtgärder för handikappade, 3. utbildning av funktionärer i studieförbunden och deras medlemsorganisationer för att öka kunskapen om olika handikapp, 4. assisterande ledare i cirklar med minst fem handikappade deltagare samt 5. tolk för döva, dövblinda, hörselskadade och talskadade samt till personlig assistans. Enligt regleringsbrevet har 1 700 000 kr. av bidraget beräknats för bidrag till teknisk anpassning av studiematerial för synskadade och dövblinda, dvs. överföring av studiematerial till punktskrift eller band.

Enligt motion 1988/89:Ub260 (c) yrkande 3 bör riksdagen uttala vikten av statligt stöd till studieförbundens handikappverksamhet. I motion 1988/89:Ub263 (c) yrkande 8 begärs att ett särskilt, riktat stöd skall ges för anpassning av studiematerial för utvecklingsstörda och afatiker på samma sätt som för synskadade.

Utskottet, som delar motionärernas syn att studiecirkelverksamhet är mycket betydelsefull för handikappade på många olika sätt, anser att det är

en angelägen uppgift för samhället att underlätta för dem att delta i cirkelstudier. Utskottet har i det föregående tillstyrkt att bidraget till studieförbundens verksamhet för handikappade, utöver prisomräkningen med 754 000 kr., förstärks med 1 969 000 kr. nästa budgetår. Bidraget uppgår därmed till 21 563 000 kr. Något särskilt uttalande från riksdagen om vikten av ett statligt stöd till handikappverksamheten är enligt utskottets mening inte påkallat, då det inte torde vara några delade meningar därom. Yrkande 3 i motion 1988/89:Ub260 avstyrks därför.

Anpassningen av studiematerial för synskadade avser oftast teknisk överföring av sådant studiematerial som redan finns för seende till annat medium såsom band eller punktskrift. Detta görs med hjälp av riktat stöd till Synskadades Riksförbund, som har personal och utrustning för ändamålet. Verksamheten kommer samtliga studieförbund till godo på så sätt att de har tillgång till en katalog över överfört studiematerial och kan köpa det från Synskadades Riksförbund. Studiematerial för psykiskt utvecklingsstörda och afatiker produceras för det mesta direkt för sitt ändamål av studieförbunden tillsammans med deras medlemsorganisationer, bl.a. handikapporganisationer. Det blir mera sällan fråga om att tekniskt överföra redan existerande studiematerial för andra grupper till annat medium. SÖ har inom ett projekt, Utvecklingsarbete för vuxna med funktionshinder, utarbetat en katalog över studiematerial som studieförbunden själva producerat för cirklar för psykiskt utvecklingsstörda. Statsbidrag till sådan produktion kan erhållas av resp. studieförbund från anslagsposten Bidrag till studieförbundens verksamhet för handikappade. Mot bakgrund av att diskussioner pågår om ett förändrat statsbidragssystem anser utskottet att några förändringar av bidraget till handikappverksamheten inte bör företas nu. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1988/89:Ub263 yrkande 8.

I motion 1988/89:Ub253 (fp) yrkas att fördelningen av statsbidraget till studieförbundens verksamhet för handikappade skall göras i proportion till de olika studieförbundens mätbara omfattning av handikappverksamhet.

Utskottet kan konstatera att tilläggsbidrag utgår för all studiecirkelverksamhet för handikappade som genomförs i enlighet med förordningen. Det övriga stödet till studieförbundens handikappverksamhet fördelas, enligt 32 § förordningen, mellan studieförbunden enligt särskilda grunder. SÖ skall fastställa dessa efter samråd med studieförbunden. Utskottet är inte övertygat om att det är lämpligt att fördela dessa medel, som avser utbildning av funktionärer i studieförbunden och deras medlemsorganisationer, pedagogisk utveckling, produktion av studiematerial m.m., utifrån ett jämförelsetal som utgår enbart från volymen anordnade studiecirklar för handikappade. Verksamheten torde ha så varierande spridning på olika handikappgrupper samt olika utformning och inriktning inom de skilda studieförbunden att många andra faktorer också måste vägas in vid fördelningen. Med hänvisning till det anförda och till att förändringar av statsbidragssystemet för närvarande övervägs avstyrker utskottet motion 1988/89:Ub253.

Det nu gällande fördelningssystemet för bidraget till studieförbundens kulturverksamhet innebär följande. Studieförbunden lämnar uppgifter till kulturrådet om statsbidragsberättigade kostnader. Förbundens utgifter för kulturverksamhet i glesbygd samt för invandrare och handikappade får tas upp till 100 %, medan 75 % av övriga kostnader får tas upp. På grundval av de sålunda framräknade utgifterna beräknar rådet vilken andel av det totala statliga bidraget som varje förbund är berättigat till. Vid sin beräkning tar kulturrådet hänsyn till vilka kostnader förbunden haft under de tre senaste åren. Härigenom skapas en jämnare utveckling av bidraget vid förändringar i verksamheten.

I motion 1988/89:Ub322 (m) yrkande 4 hävdas att fördelningssystemet innebär stora påfrestningar på studieförbundens ekonomi. Motionärerna anser att varje studieförbund bör tilldelas en kostnadsram. Fördelningen av det statliga bidraget skall utgå från den andel studietimmar med högre schablonbidrag som resp. studieförbund tilldelats av det totala antalet högsschablontimmar i stället för efter studieförbundens genomförda kulturverksamhet.

Kulturutskottet erinrar i sitt yttrande 1988/89:KrU2y om att kulturrådet i rapporten (1986:6) Kultur i studieförbunden påvisat att det finns klara indikationer på att ekonomin är styrande när det gäller den pedagogiska uppläggningsen av verksamheten. Det är nämligen avsevärt bättre ur ekonomisk synvinkel att arrangera en verksamhet som studiecirkel än som kulturgrupp. I årets anslagsframställning anför kulturrådet också att det är olyckligt att man tvingas välja arbetsform inte efter gruppens behov utan efter statsbidragsvillkor. I rapporten anförts vidare att frågan om grunderna för fördelning av bidraget mellan studieförbunden skall tas upp till diskussion för att pröva om ett alternativ kan utformas som bättre än det nuvarande tillgodoser kulturverksamhetens intressen.

Kulturutskottet avstyrker yrkande 4 i motion 1988/89:Ub322. Utbildningsutskottet ansluter sig till kulturutskottets mening och föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandet.

5. Undervisning för invandrare i svenska språket m.m.

Vid medelsberäkningen under anslaget har föredragande statsrådet utgått från oförändrad undervisningsvolym om 702 000 undervisningstimmar för den grundläggande svenskundervisningen (grund-sfi) och om 187 200 för påbyggnadsundervisningen i studieförbund (påbyggnads-sfi).

Schablonbidrag till kommunerna utgår för närvarande med 336 kr. per undervisningstimme i grund-sfi. Det föreslås höjas till 356 kr., vilket medför att det sammanlagda statsbidraget beräknas uppgå till 249 908 000 kr.

Bidraget till studieförbunden för påbyggnads-sfi skall enligt riksdagens beslut vid föregående riksmöte (UbU 1987/88:18, rskr. 1987/88:242) utgå med 284 kr. per studietimme. Regeringen anmäler att den genom beslut den 3 november 1988 medgivit att statsbidrag under innevarande budgetår får utgå med 294 kr. per studietimme för 93 600 studietimmar inom påbyggnads-

sfi, dvs. för hälften av timramen. Ändringen har föranletts av slutna avtal beträffande löner för cirkelledare. För den resterande hälften av timramen utgår, i enlighet med riksdagens beslut, 284 kr. För nästa budgetår förordas bidraget utgå med 312 kr. per studietimme. Bidraget till studieförbundens centrala administration föreslås ökas från 2 kr. till 2,15 kr. per studietimme. Slutligen föreslås att oförändrat 1 300 000 kr. skall utgå för uppsökande verksamhet och barntillsyn. Det sammanlagda medelsbehovet för påbyggnads-sfi inom studieförbunden beräknas till 58 238 000 kr.

För grund-sfi för invandrare som kommit till Sverige före den 1 januari 1985 (s.k. tidigare invandrare) beräknas oförändrat 53 600 undervisningstimmar. Kostnaden beräknas till 19 082 000 kr.

För viss lärarutbildning och pedagogiskt utvecklingsarbete beräknas 4 494 000 kr.

Totalt föreslås anslaget föras upp med 331 772 000 kr.

Enligt motion 1988/89:Ub257 (vpk) yrkande 2 bör riksdagen anvisa 36 996 000 kr. mer än vad regeringen föreslagit till svenskundervisning för invandrare. Motionärerna anser att SÖ bör få det av styrelsen begärda beloppet, vilket bl.a. innebär en avsevärd ökning av ramen för undervisning av s.k. tidigare invandrare.

Utskottet anser att den utvärdering av svenskundervisningen för invandrare som SÖ gör under innevarande budgetår bör avvaktas innan några större förändringar av timramar, fördelning av anslaget m.m. övervägs. Utskottet tillstyrker därför att timramarna för påbyggnads-sfi och för undervisning av tidigare invandrare blir oförändrade nästa budgetår. Utskottet tillstyrker även de i propositionen föreslagna höjningarna av beloppen per timme. Motion 1988/89:Ub257 yrkande 2 avstyrks således. Utskottet finner att med de tillstyrkta timramarna och beloppen blir medelsbehovet för grund-sfi ($702\,000 \times 356 =$) 249 912 000 kr. Vidare blir medelsbehovet för påbyggnads-sfi ($187\,200 \times 312 =$) 58 406 000 kr. Till detta kommer medelsbehovet för studieförbundens centrala administration ($187\,200 \times 2,15 =$) 402 000 kr. och för uppsökande verksamhet och barntillsyn om 1 300 000 kr. Sammanlagt bör bidraget till studieförbunden för påbyggnads-sfi uppgå till ($58\,406\,000 + 402\,000 + 1\,300\,000 =$) 60 108 000 kr.

Sammanlagt beräknar utskottet medelsbehovet till 333 596 000 kr., dvs. 1 874 000 kr. mer än vad regeringen beräknat. Utskottet föreslår således att riksdagen med avslag på motionsyrkandet anvisar 333 596 000 kr. under anslaget Undervisning för invandrare i svenska språket m.m.

6. Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.

Omfattningen, omfördelning inom ramen samt medelsberäkningen

Stiftelsen Vuxenutbildarcentrum i Linköping har erhållit ett särskilt bidrag om 1 milj.kr. per år under budgetåren 1986/87-1988/89. Vid bildandet av stiftelsen bedömdes verksamheten på sikt kunna bedrivas på uppdragsbasis. Enligt SÖ är centret fortfarande i behov av bidrag. Föredragande statsrådet föreslår att 1 080 000 kr. beräknas för ändamålet nästa budgetår och räknar med att centret därmed skall ha funnit former för verksamheten som inte kräver fortsatt statsbidrag.

I motion 1988/89:Ub242 (s) hemställs att riksdagen skall uttala att finansieringen av en viss basorganisation vid centret bör få prövas på längre sikt av SÖ och att frågan om en successiv minskning av statsbidraget samtidigt får prövas.

Utskottet är för sin del inte berett att nu uttala sig om prövningen av centrets framtida finansiering. Utskottet tillstyrker att föreslagna medel anvisas för budgetåret 1989/90 och anser att eventuellt behov av bidrag följande år får prövas i det årliga budgetarbetet. Med det anförda avslås motion 1988/89:Ub242.

Innevarande budgetår har regeringen till följd av tillämpningen av en utgiftsram beslutat att 6 300 bidragsveckor, av de av riksdagen beslutade 707 500 veckorna, inte får användas. För nästa budgetår beräknar föredragande statsrådet antalet bidragsveckor till 701 050, dvs. samma antal som får användas innevarande budgetår, minskade med ytterligare 150 veckor på grund av avvecklingen av det särskilda bidraget till fritidsledarutbildning.

SÖ har beräknat att det totala antalet bidragsveckor måste ökas med drygt 10 000 för att kunna garantera varje folkhögskola den volym som grundas på de två näst föregående årens verksamhet och kunna ge nya skolor tillfälle att öka volymen upp till 4 000 bidragsveckor. Föredragande statsrådet, som föreslagit en oförändrad total bidragsvolym, förordar att de nya folkhögskolorna skall få utrymme att öka sin verksamhet genom att alla andra folkhögskolors garanterade bidragsvolym minskas med 1 %. Regeringen begär riksdagens bemyndigande att få göra en sådan omfördelning till förmån för de folkhögskolor som tillkommit sedan 1980/81.

Det totala medelsbehovet under anslaget beräknas till 564 905 000 kr., varvid vissa förstärkningar beräknats för att stödja handikappades folkhögskolestudier.

I motionerna 1988/89:Ub233 (fp) yrkande 9, 1988/89:Ub261 (vpk) och 1988/89:263 (c) yrkandena 9 och 10 accepteras inte att folkhögskolans volym begränsas så som förordas i propositionen eller att bidragsveckor skall omfördelas till de nya skolorna. I stället begärs en ökning av antalet veckor med 10 000 i enlighet med SÖ:s förslag. Detta medför ett ökat medelsbehov av 7 milj.kr. Även i motion 1988/89:Ub216 (c) yrkande 2 hemställs att de nya folkhögskolorna skall ges utrymme att öka utan att övriga skolor för den skull måste få ett minskat antal bidragsveckor.

I motion 1988/89:Ub824 (mp) yrkande 21 anförs att folkhögskolan måste tillförsäkras resurser så att den kan utvecklas och bibehålla sin frihet. Därför bör riksdagen anvisa 1 milj.kr. utöver regeringens förslag.

Omfördelningen av bidragsveckor avstyrks även i motionerna 1988/89:Ub615 (c) yrkande 6 och 1988/89:Ub813 (s) yrkande 3. Motionärerna avser därmed att gynna utvecklingen av folkhögskolorna i Kalmar resp. Västmanlands län.

I motion 1988/89:Ub216 (c,fp) yrkande 1, slutligen, hemställs att medelsberäkningen skall utgå från en högre lärarlön än vad den gjort i propositionen. Förslaget skulle enligt beräkningar i SÖ:s anslagsframställning kräva ett med 32 milj.kr. förhöjt anslag. I motionen föreslås emellertid inte någon höjning av anslagsbeloppet.

Utskottet anser i likhet med föredragande statsrådet att de folkhögskolor som tillkommit sedan 1980/81 måste få en rimlig omfattning på sin verksamhet. Eftersom utskottet inte kan tillstyrka en större total omfattning på folkhögskolans volym än den som förordats i budgetpropositionen, anser utskottet att riksdagen bör bemyndiga regeringen att göra den omfördelning inom totalramen som förordats i propositionen. Utskottet avstyrker således motionsyrkandena om en ökad volym och ett därigenom höjt anslag. Utskottet, som inte heller kan tillstyrka den avsevärda anslagshöjning som skulle bli följden av bifall till motion 1988/89:Ub216, föreslår att riksdagen dels godkänner vad som förordats i propositionen om undervisningsvolym, dels bemyndigar regeringen att omfördela bidragsveckor, dels ock anvisar medel i enlighet med regeringens förslag. Med det anförda avstyrks motionerna 1988/89:Ub216, 1988/89:Ub233 yrkande 9, 1988/89:Ub261, 1988/89:Ub263 yrkandena 9 och 10, 1988/89:Ub615 yrkande 6, 1988/89:Ub813 yrkande 3 och 1988/89:Ub824 yrkande 21.

Föredragande statsrådet föreslår att riksdagen godkänner att Svenska röda korset fr.o.m. budgetåret 1989/90 får bedriva statsbidragsberättigad folkhögskoleverksamhet vid Gripsholms folkhögskola, som övertas från Södermanlands läns landsting. Förslaget är enligt statsrådet att betrakta som en engångslösning. Folkhögskolekommittén skall, oberoende av detta ärende, utreda frågan om överföringar av statsbidragsberättigad folkhögskoleverksamhet till ny huvudman.

Utskottet tillstyrker förslaget om Gripsholms folkhögskola.

Utredningen om folkhögskolan

En kommitté (dir. 1988:16) tillkallades föregående år för att utreda vissa frågor som rör folkhögskoleverksamheten. En viktig uppgift är att överväga folkhögskolans roll och uppgifter i förhållande till andra utbildningsanordnare. En annan är att utvärdera folkhögskolans nuvarande anslagssystem.

I fyra motioner behandlas frågor om den framtida verksamheten vid folkhögskolorna och det framtida statsbidragssystemet. Enligt motion 1988/89:Ub221 (m) bör utredningen finna statsbidragsformer som skapar större rättvisa mellan folkhögskolorna. Det system som tillämpas i dag med minskning av bidraget till de äldre folkhögskolorna till förmån för nya som måste ges ett större utrymme drabbar olika folkhögskolor olika hårt. Enligt motion 1988/89:Ub232 (c) bör riksdagen uttala att kommittén i sitt arbete bör beakta att folkhögskolorna är en framtidsresurs både för individerna, som söker kunskap och utblick, och för samhället samt för de delar av landet där skolorna är belägna och för de organisationer som står bakom dem. I motionerna 1988/89:Ub820 (mp), delvis, och 1988/89:Ub824 (mp) yrkande 20 begärs ett uttalande om folkhögskolornas frihet och om deras regionala betydelse.

Utskottet vill framhålla att utredningen om folkhögskolan skall ha som en viktig utgångspunkt för sitt arbete att de övergripande mål som har fastställts för skolformens verksamhet skall ligga fast (dir. 1988:16). Kommittén skall särskilt beakta huvudmannens möjligheter att utveckla verksamheten vid skolan i överensstämmelse med sina grundläggande idéer. Folkhögskolan

skall vara ett instrument i en levande demokrati. Profileringen av verksamheten bör bli tydligare i framtiden. Utredningsarbetet skall också innefatta en analys av vilka som söker sig till folkhögskolan. Utredningen skall också avse statsbidragssystemet och leda till förslag bl.a. beträffande fördelningen av den statsbidragsberättigade bidragsvolymen. Utskottet anser inte att riksdagen, under pågående utredningsarbete, bör göra något uttalande av de slag som begärs i motionerna, varför de avstyrks.

7. Bidrag till viss central kursverksamhet

Föredragande statsrådet föreslår att anslaget förs upp med 39 778 000 kr., en ökning med 1 532 000 kr.

I motionerna 1988/89:Ub233 (fp) yrkande 10 och 1988/89:Ub834 (m) yrkande 36 hemställs att anslaget skall upphöra.

Utskottet har en lång följd av år haft att behandla motsvarande motionsyrkanden. Med hänvisning till vad som då anförts (senast 1987/88:18 s. 28) föreslår utskottet att riksdagen med avslag på motionsyrkandena anvisar det belopp som regeringen begärt under anslaget och godkänner att föreslagna medel från vuxenutbildningsavgiften används till att finansiera anslaget.

8. Bidrag till kontakttolkutbildning

Utskottet tillstyrker att 4 080 000 kr. anvisas under anslaget i enlighet med regeringens förslag.

Hemställan

Bidrag till kommunal utbildning för vuxna

1. beträffande *lokala skolplaner*

att riksdagen antar det i proposition 1988/89:100 framlagda och som *bilaga 1* till detta betänkade fogade förslaget till lag om ändring i vuxenutbildningslagen (1984:1118).

2. beträffande *den totala omfattningen av grundvux, komvux och särsvux budgetåret 1989/90 samt anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 och med avslag på motionerna 1988/89:Ub263 yrkandena 1 och 2, 1988/89:Ub801 yrkande 9 samt 1988/89:Ub834 yrkande 27

dels godkänner vad som förordats i propositionen om omfattningen av utbildningen.

dels till *Bidrag till kommunal utbildning för vuxna* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 1 211 593 000 kr.,

3. beträffande *uttalanden om vissa länsramar*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub291, 1988/89:Ub337 yrkande 2, 1988/89:Ub811 yrkande 2 och 1988/89:Ub813 yrkande 2,

4. beträffande *omfördelning mellan kommunramar*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 1 och 1988/89:Ub317,

5. beträffande *systemet med särskild delram*
att riksdagen lägger till handlingarna vad som anförts i proposition 1988/89:100,

6. beträffande *nya ämnen i komvux*
att riksdagen godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100,

7. beträffande *glesbygdsbegreppet inom kommunal vuxenutbildning*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub254,

8. beträffande *försöksverksamhet inom kommunal vuxenutbildning*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub233 yrkande 2,

9. beträffande *utredningen om vuxenutbildning för psykiskt utvecklingsstörda*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub264,

Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader

10. beträffande *uttalande om resursförstärkningar till statens skolor för vuxna*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub310,

11. beträffande *anslagsbeloppet under Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader*
att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 till *Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 23 075 000 kr.,

Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.

12. beträffande *anslagsbeloppet under Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.*
att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 till *Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag av 5 215 000 kr.,

Bidrag till studieförbunden m.m.

13. beträffande *antalet studietimmar och schablonbidragens storlek inom studiecirkelverksamheten*
att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Ub233 yrkandena 4 och 5, båda delvis, 1988/89:Ub263 yrkande 4 och 1988/89:Ub834 yrkande 31 godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100,

14. beträffande *tilläggsbidragen till studiecirklar*
att riksdagen med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 6 delvis, 1988/89:Ub263 yrkande 5 och 1988/89:Ub834 yrkandena 28 och 30 godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100,

15. beträffande *studieförbundens pedagogiska verksamhet och utvecklingsarbete*
att riksdagen med avslag på motion 1988/89:Ub263 yrkande 6 godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100,

16. beträffande *kulturverksamhet i studieförbund m.m.*
att riksdagen med avslag på motionerna 1988/89:Ub301 delvis och 1988/89:Ub834 yrkande 32 godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100.

16. beträffande *kulturverksamhet i studieförbund m.m.*
att riksdagen med avslag på motionerna 1988/89:Ub301 delvis och 1988/89:Ub834 yrkande 32 godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100,
17. beträffande *studieförbundens uppsökande verksamhet i bostadsområden m.m.*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub233 yrkande 6 delvis,
18. beträffande *användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften till anslaget Bidrag till studieförbunden m.m.*
att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 och med avslag på motion 1988/89:Ub834 yrkande 34 godkänner att 70 000 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1989/90 används till att delvis finansiera anslaget Bidrag till studieförbunden m.m.,
19. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m.*
att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 och med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkandena 4, 5 och 6, samtliga delvis, 1988/89:Ub263 yrkande 7, 1988/89:Ub301 delvis och 1988/89:Ub834 yrkande 35 till *Bidrag till studieförbunden m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 1 119 828 000 kr.,
20. beträffande *fördelningen av studietimmar med det högre schablonbidraget under budgetåren 1989/90–1991/92*
att riksdagen godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100,
21. beträffande *uttalande om SISU:s expansionsmöjligheter*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub300,
22. beträffande *en utredning om vuxenutbildningen*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub321 yrkande 1,
23. beträffande *utformningen av statsbidragen till studieförbunden*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub321 yrkande 2 och 1988/89:Ub322 yrkandena 1–3,
24. beträffande *förberedelsetid för försöksverksamhet på folkbildningsområdet*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub263 yrkande 3,
25. beträffande *kursplanebundna universitetscirklar*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 7 och 1988/89:Ub834 yrkande 33,
26. beträffande *studiecirkelsammankomsters längd*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub834 yrkande 29,
27. beträffande *uttalande om det statliga stödet till studieförbundens handikappverksamhet*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub260 yrkande 3,
28. beträffande *riktat bidrag till vissa handikapporganisationer*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub263 yrkande 8,

29. beträffande *fördelningen av stödet till studieförbundens handikappverksamhet*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub253,

30. beträffande *fördelningen av bidraget till kulturverksamhet i studieförbunden*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Ub322 yrkande 4,

Undervisning för invandrare i svenska språket m.m.

31. beträffande *timram för påbyggnads-sfi inom studieförbund*

att riksdagen godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100,

32. beträffande *timram för grund-sfi för tidigare invandrare*

att riksdagen med avslag på motion 1988/89:Ub257 yrkande 2 delvis, godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100,

33. beträffande *anslagsbeloppet under Undervisning för invandrare i svenska språket m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och med avslag på motion 1988/89:Ub257 yrkande 2 delvis till *Undervisning för invandrare i svenska språket m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 333 596 000 kr.,

Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.

34. beträffande *bidrag till stiftelsen Vuxenutbildarcentrum*

att riksdagen med avslag på motion 1988/89:Ub242 godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100,

35. beträffande *folkhögskolans undervisningsvolym*

att riksdagen med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 9, 1988/89:Ub261 och 1988/89:Ub263 yrkande 9, samtliga delvis, godkänner vad som förordats i proposition 1988/89:100,

36. beträffande *omfördelning av antalet bidragsveckor*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub216 yrkande 2, 1988/89:Ub233 yrkande 9 delvis, 1988/89:Ub261 delvis, 1988/89:Ub263 yrkande 9 delvis, 1988/89:Ub615 yrkande 6 och 1988/89:Ub813 yrkande 3 bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder som erfordras för att möjliggöra en omfördelning av antalet bidragsveckor så att även folkhögskolor som tillkommit sedan budgetåret 1980/81 kan få en rimlig omfattning på sin verksamhet,

37. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub216 yrkande 1, 1988/89:Ub233 yrkande 9 delvis, 1988/89:Ub261 delvis, 1988/89:Ub263 yrkande 10 och 1988/89:Ub824 yrkande 21 till *Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 564 905 000 kr.,

38. beträffande *Svenska röda korsets folkhögskola*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 godkänner att Svenska röda korset får bedriva statsbidragsberättigad folkhögskoleverksamhet vid Gripsholms folkhögskola fr.o.m. budgetåret 1990/91,

39. beträffande *folkhögskoleutredningens arbete*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Ub221, 1988/89:Ub232,
1988/89:Ub820 delvis och 1988/89:Ub824 yrkande 20,

Bidrag till viss central kursverksamhet

40. beträffande *användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften till anslaget Bidrag till viss central kursverksamhet*
att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 och med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 10 och 1988/89:Ub834 yrkande 36, båda delvis, godkänner att 39 778 000 kr. av de medel, som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1989/90, används till att finansiera anslaget,

41. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till viss central kursverksamhet*
att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 och med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 10 och 1988/89:Ub834 yrkande 36, båda delvis, till *Bidrag till viss central kursverksamhet* för budgetåret 1989/90 anvisar ett anslag av 39 778 000 kr.,

Bidrag till kontakttolkutbildning

42. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till kontakttolkutbildning*
att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 till *Bidrag till kontakttolkutbildning* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 4 080 000 kr.

Stockholm den 21 mars 1989

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Helge Hagberg (s), Ann-Cathrine Haglund (m), Bengt Silfverstrand (s), Lars Leijonborg (fp), Lars Svensson (s), Göran Allmér (m), Ingvar Johnsson (s), Margareta Hemmingsson (s), Berit Löfstedt (s), Carl-Johan Wilson (fp), Marianne Andersson (c), Björn Samuelson (vpk), Ingegerd Wärnersson (s), Ulf Mclín (m), Marianne Jönsson (c) och My Gillberg (mp).

1. Omfattningen av utbildningen samt anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna (mom. 2)

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet kan inte" och på s. 9 slutar med "begärda beloppet" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna i motion 1988/89:Ub834 att anslaget till den kommunala utbildningen för vuxna bör uppgå till samma belopp som anvisades av riksdagen för innevarande budgetår, nämligen 1 115 807 000 kr., och att antalet undervisningstimmar bör anpassas därefter. När regeringen fastställer riksramar för den kommunala utbildningen för vuxna bör grundutbildningen för vuxna och grundskolekurserna inom den kommunala vuxenutbildningen prioriteras. Riksdagen bör således bifalla yrkande 27 i motionen.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *den totala omfattningen av grundvux, komvux och särsvux budgetåret 1989/90 samt anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub834 yrkande 27, med anledning av proposition 1988/89:100 och med avslag på motionerna 1988/89:Ub263 yrkandena 1 och 2 och 1988/89:Ub801 yrkande 9

dels godkänner vad utskottet förordat om omfattningen av utbildningen,

dels till *Bidrag till kommunal utbildning för vuxna* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 1 115 807 000 kr.,

2. Omfattningen av utbildningen samt anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna (mom. 2)

Marianne Andersson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet kan inte" och på s. 9 slutar med "begärda beloppet" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan inte acceptera den neddragning av den kommunala utbildningen för vuxna budgetåret 1989/90 som tillämpningen av en utgiftsram för budgetåret 1988/89 medför. Omfattningen av utbildningen bör därför vara 4 020 000 timmar, dvs. en ökning med 40 200 timmar jämfört med vad som föreslås i budgetpropositionen. Detta medför ett ökat medelsbehov. Riksdagen bör med bifall till motion 1988/89:Ub263 yrkande 2 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 9 milj. kr. höjt anslag.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *den totala omfattningen av grundvux, komvux och särsvux budgetåret 1989/90 samt anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub263 yrkandena 1 och 2 och 1988/89:Ub801 yrkande 9, med anledning av proposition

1988/89:100 och med avslag på motion 1987/88:Ub834 yrkande 27
dels godkänner vad utskottet förordat om omfattningen av utbildningen,
dels till Bidrag till kommunal utbildning för vuxna för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 1 220 593 000 kr.,

1988/89:UbU17

3. Omfördelning mellan kommunramar (mom. 4)

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Utskottet har" och slutar med "motion 1988/89:Ub317" bort ha följande lydelse:

Utskottet har inget att erinra mot att kommunerna ges rätt att omfördela upp till 300 timmar mellan sina kommunramar även om detta innebär att en kommunram ökas eller minskas med mer än 10 %. I syfte att få ett effektivare resursutnyttjande bör dessutom länskolnämnderna få rätt att omfördela timmar utöver denna nya gräns. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub317 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *omfördelning mellan kommunramar*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub317 och med avslag på motion 1988/89:Ub233 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

4. Omfördelning mellan kommunramar (mom. 4)

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Utskottet har" och slutar med "motion 1988/89:Ub317" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en kommun bör ha rätt att själv fritt få omfördela timmar mellan sina kommunramar för att bättre kunna anpassa verksamheten till aktuellt behov av utbildning. Riksdagen bör således bifalla yrkande 1 i motion 1988/89:Ub233.

dels att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *omfördelning mellan kommunramar*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub233 yrkande 1 och med avslag på motion 1988/89:Ub317 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

5. Försöksverksamhet inom kommunal vuxenutbildning (mom. 8)

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Utskottet är" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att nya vägar bör prövas för utveckling av den kommunala vuxenutbildningen. Därför bör en försöksverksamhet startas i enlighet med vad som anförs i motion 1988/89:Ub233 yrkande 2. Verksamheten bör avse

intensifierad uppsökande verksamhet och särskilda ekonomiska och pedagogiska insatser för att stimulera korttidsutbildade till studier samt möjlighet att finansiera uppdragsutbildning med medel från förnyelsefonder liksom möjlighet att avgiftsbelägga vissa komvux-kurser. Riksdagen bör således bifalla motionsyrkandet.

dels att moment 8 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

8. beträffande *försöksverksamhet inom kommunal vuxenutbildning* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub233 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.

6. Antalet studietimmar och schablonbidragens storlek inom studiecirkelverksamheten (mom. 13)

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar med "Utskottet tillstyrker att" och på s. 13 slutar med "yrkande 31" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker förslaget i motion 1988/89:Ub834 yrkande 31 att schablonbidragen skall behållas vid sin nuvarande nivå och att antalet studietimmar med det högre schablonbidraget skall utgå till ett oförändrat antal studietimmar, dvs. 6 465 000 timmar. Därigenom uppnås en besparing om 54,4 milj. kr. jämfört med regeringens förslag.

dels att moment 13 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

13. beträffande *antalet studietimmar och schablonbidragens storlek inom studiecirkelverksamheten* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub834 yrkande 31, med anledning av proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkandena 4 och 5, båda delvis, och 1988/89:Ub263 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.

7. Antalet studietimmar och schablonbidragens storlek inom studiecirkelverksamheten (mom. 13)

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar med "Utskottet tillstyrker att" och på s. 13 slutar med "yrkande 31" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att höja det högre schablonbidraget till 103 kr. per studietimme. Vidare anser utskottet, i likhet med vad som anförs i motion 1988/89:Ub233, att den ursprungliga fördelningen mellan högschablon- och lågschablontimmar, nämligen 70-30 %, bör gälla. Därför bör antalet högschablontimmar fastställas till 7 553 000, en ökning med 1 088 000 timmar jämfört med innevarande budgetår.

dels att moment 13 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

13. beträffande *antalet studietimmar och schablonbidragens storlek inom studiecirkelverksamheten*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub233 yrkandena 4 och 5, båda delvis, med anledning av proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub263 yrkande 4 och 1988/89:Ub834 yrkande 31 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Antalet studietimmar och schablonbidragens storlek inom studiecirkelverksamheten (mom. 13)

Marianne Andersson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar med "Utskottet tillstyrker att" och på s. 13 slutar med "yrkande 31" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med vad som anförs i motion 1988/89:Ub263 yrkande 4 att det högre schablonbidraget bör räknas upp med 6 kr. till 105 kr. Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om en ökning av det lägre schablonbidraget med 1 kr. till 30 kr. per studietimme.

dels att moment 13 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

13. beträffande *antalet studietimmar och schablonbidragens storlek inom studiecirkelverksamheten*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub263 yrkande 4, med anledning av proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkandena 4 och 5, båda delvis, och 1988/89:Ub834 yrkande 31 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Tilläggsbidragen till studiecirklar (mom. 14)

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "om tilläggsbidrag" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att statsbidragen inte skall styra inriktningen av studieförbundens verksamhet. Därför bör samtliga tilläggsbidrag, med undantag av tilläggsbidragen till glesbygds- och handikappcirklar, avskaffas. Därigenom uppnås också en betydande besparing på statsbudgeten. Riksdagen bör således bifalla motion 1988/89:Ub834 yrkandena 28 och 30.

dels att moment 14 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

14. beträffande *tilläggsbidragen till studiecirklar*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub834 yrkandena 28 och 30, med anledning av proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 6 delvis, och 1988/89:Ub263 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Tilläggsbidragen till studiecirklar (mom. 14)

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "om tilläggsbidrag" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att tilläggsbidraget till glesbygdscirklar, som legat fast en längre tid, nu bör höjas till 20 kr. per studietimme. Däremot kan utskottet inte godta att tilläggsbidraget till cirklar inom den fria resursanvändningen skall höjas. Utskottet tillstyrker således motion 1988/89:Ub233 yrkande 6 i denna del.

dels att moment 14 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

14. beträffande *tilläggsbidragen till studiecirklar*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub233 yrkande 6 delvis, med anledning av proposition 1988/89:100 och motion 1988/89:Ub263 yrkande 5 samt med avslag på motion 1988/89:Ub834 yrkandena 28 och 30 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Tilläggsbidragen till studiecirklar (mom. 14)

Marianne Andersson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "om tilläggsbidrag" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att tilläggsbidraget till glesbygdscirklar, som legat fast en längre tid, nu bör höjas till 20 kr. per studietimme. Riksdagen bör således bifalla motion 1988/89:Ub263 yrkande 5.

dels att moment 14 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

14. beträffande *tilläggsbidragen till studiecirklar*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub263 yrkande 5, med anledning av proposition 1988/89:100 och motion 1988/89:Ub233 yrkande 6 delvis samt med avslag på motion 1988/89:Ub834 yrkandena 28 och 30 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

12. Studieförbundens pedagogiska verksamhet och utvecklingsarbete (mom. 15)

Marianne Andersson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet kan" och slutar med "6 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att förbundens centrala insatser bör stärkas genom att bidraget till pedagogisk verksamhet och utveckling förs upp med 1 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit. Riksdagen bör således bifalla yrkande 6 i motion 1988/89:Ub263.

dels att moment 15 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1988/89:UbU17

15. beträffande *studieförbundens pedagogiska verksamhet och utvecklingsarbete*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub263 yrkande 6 och med anledning av proposition 1988/89:100 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

13. Kulturverksamhet i studieförbund m.m. (mom. 16)

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Kulturutskottet har" och slutar med "länsbildningsförbunden tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som förs fram i motion 1988/89:Ub834 yrkande 32 att anslagsnivån 80 milj. kr. är väl avvägd. Med ett förbättrat bidragssystem kan studieförbunden använda medlen på ett effektivare sätt än för närvarande. Utskottet tillstyrker alltså förslaget i motion 1988/89:Ub834 och avstyrker motion 1988/89:Ub301. Vidare anser utskottet att riksdagen bör beräkna 3 537 000 kr. till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden.

dels att moment 16 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

16. beträffande *kulturverksamhet i studieförbund m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub834 yrkande 32 samt med avslag på proposition 1988/89:100 och motion 1988/89:Ub301 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

14. Kulturverksamhet i studieförbund m.m. (mom. 16)

Marianne Andersson (c), Björn Samuelson (vpk) och Marianne Jönsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Kulturutskottet har" och slutar med "länsbildningsförbunden tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Studieförbundens kulturverksamhet liksom amatörverksamheten spelar en viktig roll i samhället och betyder mycket för att utveckla kulturlivet på regional och lokal nivå. Verksamheten bidrar bl.a. till att bredda intresset och till att nya grupper kommer i kontakt med olika kulturyttringar. Som kulturrådet framhållit har bidraget till kulturverksamhet urholkats under senare år. Utskottet anser därför att bidraget bör höjas med 8 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag. Utskottet tillstyrker således motion 1988/89:Ub301. Utskottet tillstyrker också att Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden får 3 537 000 kr.

dels att moment 16 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

16. beträffande *kulturverksamhet i studieförbund m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub301 delvis, med anledning av proposition 1988/89:100 och med avslag på motion 1988/89:Ub834 yrkande 32 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

15. Studieförbundens uppsökande verksamhet i bostadsområden m.m. (mom. 17)

1988/89:UbU17

Under förutsättning av bifall till reservation 15 i socialförsäkringsutskottets betänkande 1988/89:SfU15

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "När riksdagen" och slutar med "betänkandet 1988/89:SfU15" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är olyckligt att det särskilda bidraget till uppsökande verksamhet i bostadsområden togs bort föregående riksmöte. Denna verksamhet har en sådan betydelse för studieförbundens möjligheter att nå ut till de korttidsutbildade med erbjudande om studier att bidraget bör återinföras. Det är enligt utskottets uppfattning inte rimligt att betydande resurser anvisas till uppsökande verksamhet på arbetsplatser, medan motsvarande verksamhet riktad till dem som inte har arbete, skall vara utan ett särskilt statligt stöd. Riksdagen bör därför med bifall till motion 1988/89:Ub233 yrkande 6 delvis vid medelsanvisningen beräkna sammanlagt 10 milj. kr. för uppsökande verksamhet både på arbetsplatser och i bostadsområden.

dels att moment 17 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

17. beträffande *studieförbundens uppsökande verksamhet i bostadsområden m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub233 yrkande 6 delvis, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

16. Användningen av medel från vuxenutbildningen till anslaget Bidrag till studieförbunden m.m. (mom. 18)

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "En ökad" och slutar med "beträffande vuxenutbildningsavgiften" bort ha följande lydelse:

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller yrkande 34 i motion 1988/89:Ub834 och godkänner att ytterligare 264 300 000 kr. av vuxenutbildningsavgiftsmedlen används till att delvis finansiera förevarande anslag.

dels att moment 18 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

18. beträffande *användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften till anslaget Bidrag till studieförbunden m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub834 yrkande 34 och med anledning av proposition 1988/89:100 godkänner att 334 300 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1989/90 används till att delvis finansiera anslaget Bidrag till studieförbunden m.m.,

17. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m.
(mom. 19)

1988/89:UbU17

Under förutsättning av bifall till reservationerna 6, 9, 13 och 16

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Utskottet har" och slutar med "regeringen begärt" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt de besparingsförslag som förts fram i motion 1988/89:Ub834. I enlighet härmed föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motionens yrkande 35 anvisar 992 428 000 kr. under förevarande anslag.

dels att moment 19 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

19. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub834 yrkande 35, med anledning av proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkandena 4, 5 och 6, samtliga delvis, 1988/89:Ub263 yrkande 7 och 1988/89:Ub301 delvis till *Bidrag till studieförbunden m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 992 428 000 kr.,

18. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m.
(mom. 19)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 7, 10 och 15

Lars Leijonborg och Carl-Johan Wilson (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Utskottet har" och slutar med "regeringen begärt" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt olika förslag i motion 1988/89:Ub233 som medför ett ökat medelsbehov om 5 538 000 kr. under förevarande anslag. Riksdagen bör därför anvisa 1 125 366 000 kr.

dels att moment 19 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

19. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub233 yrkandena 4, 5 och 6, samtliga delvis, med anledning av proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub263 yrkande 7, 1988/89:Ub301 delvis och 1988/89:Ub834 yrkande 35 till *Bidrag till studieförbunden m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 1 125 366 000 kr.,

19. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m. (mom. 19)

1988/89:UbU17

Under förutsättning av bifall till reservationerna 8, 11, 12 och 14

Marianne Andersson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Utskottet har" och slutar med "regeringen begärt" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt förslag i motionerna 1988/89:Ub263 och 1988/89:Ub301 som medför ett ökat medelsbehov under förevarande anslag. Riksdagen bör därför anvisa 1 146 528 000 kr.

dels att moment 19 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

19. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 samt motionerna 1988/89:Ub263 yrkande 7 och 1988/89:Ub301 delvis samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkandena 4, 5 och 6, samtliga delvis, och 1988/89:Ub834 yrkande 35 till *Bidrag till studieförbunden m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 1 146 528 000 kr.,

20. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m. (mom. 19)

Under förutsättning av bifall till reservation 14

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Utskottet har" och slutar med "regeringen begärt" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående tillstyrkt förslag i motion 1988/89:Ub301 som medför ett ökat medelsbehov under förevarande anslag. Riksdagen bör därför anvisa 1 127 828 000 kr.

dels att moment 19 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

19. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub301 delvis, med anledning av proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Ub233 yrkandena 4, 5 och 6, samtliga delvis, 1988/89:Ub263 yrkande 7 och 1988/89:Ub834 yrkande 35 till *Bidrag till studieförbunden m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 1 127 828 000 kr.,

21. Uttalande om SISU:s expansionsmöjligheter (mom. 21)

Björn Samuelson (vpk) och My Gillberg (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "motion 1988/89:Ub300" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är mycket viktigt att idrottsrörelsens behov av *kvinnliga ledare kan tillgodoses. Många av dem skulle kunna utbildas inom idrottsrörelsens eget studieförbund om detta gavs bättre expansionsmöjligheter.* Utskottet anser därför att riksdagen bör göra ett uttalande i frågan i *enlighet med vad som yrkas i motion 1988/89:Ub300.*

dels att moment 21 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

21. *beträffande uttalande om SISU:s expansionsmöjligheter*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub300 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

22. En utredning om vuxenutbildningen (mom. 22)

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 17 börjar med "Vuxenutbildning i" och på s. 18 slutar med "avslå motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

En allt viktigare uppgift för vuxenutbildningen är att tillgodose de utbildningsbehov som uppstår genom förändringar i arbetslivet. Förändringen av arbetsmarknaden kommer att fortsätta genom övergången från varuproduktion till tjänsteproduktion. Det sker dessutom en ständig förskjutning mot mer kompetens- och kunskapskrävande produktionsmetoder. Arbetslivets nya villkor kräver inte bara bättre basfärdigheter utan också bredare kunskaper av kulturell, teknisk och naturvetenskaplig karaktär hos de anställda. Språkkunskaper blir allt viktigare.

Det ökade behovet av välutbildad arbetskraft har medfört en snabb ökning av personalutbildningen. Vid sidan av en sådan utbildning måste det emellertid finnas möjligheter att efter eget intresse och egna planer välja utbildning för att öka sina kunskaper och möjligheter i arbetslivet. Detta gäller framför allt dem som saknar möjligheter till utbildning i arbetet.

Vuxenutbildning förekommer i dag i många olika former, såsom inom kommunal vuxenutbildning, studieförbund, folkhögskola, personalutbildning och arbetsmarknadsutbildning.

Enligt utskottets mening bör den lämpliga rollfördelningen och möjligheterna till samordning i framtiden mellan det allmänna utbildningsväsendet, det fria och frivilliga folkbildningsarbetet samt personalutbildningen övervägas och klarläggas. Därvid bör även beaktas att vissa delar av kursutbudet vid framför allt de mindre och medelstora högskolorna ligger nära vuxenutbildningen. Även däremellan måste rollfördelningen och gränsdragningen prövas.

Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att en utredning bör tillsättas med uppgift att analysera hur samtliga anordnare av vuxenutbildning bättre skall kunna samordna och anpassa sin verksamhet till framtida behov. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub321 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 22 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

22. *beträffande en utredning om vuxenutbildningen*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub321 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

23. Utformningen av statsbidragen till studieförbunden (mom. 23) 1988/89:UbU17

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "motion 1988/89:Ub322" bort ha följande lydelse:

Studieförbunden bör enligt utskottets mening få största möjliga frihet att själva utforma sin verksamhet och inrikta den mot olika verksamhetsfält utan att styras av statsbidragsgivningen. I det kommande arbetet med statsbidragssystemet för studieförbunden bör detta beaktas. Vidare bör gränsdragningen mot den kommunala utbildningen för vuxna granskas. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub321 yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 23 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

23. beträffande *utformningen av statsbidragen till studieförbunden* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub321 yrkande 2, med anledning av motion 1988/89:Ub322 yrkandena 1 och 3 samt med avslag på motion 1988/89:Ub322 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

24. Förberedelsetid för försöksverksamhet på folkbildningsområdet (mom. 24)

Marianne Andersson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Utskottet anser i" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är av vikt att den kommande försöksverksamheten blir väl förberedd för att den skall kunna leda till goda och användbara resultat. Detta kräver tid. Om försöksverksamheten skall starta den 1 juli 1990 bör beslut om den ha fattats redan ett år tidigare. Utskottet anser därför att riksdagen skall begära att regeringen lägger fram sitt förslag i sådan tid att riksdagen hinner behandla ärendet under innevarande riksmöte. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub263 yrkande 3 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 24 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

24. beträffande *förberedelsetid för försöksverksamhet på folkbildningsområdet* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub263 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

25. Kursplanebundna universitetscirklar (mom. 25)

Ann-Cathrine Haglund (m), Lars Leijonborg (fp), Göran Allmér (m), Carl-Johan Wilson (fp) och Ulf Melin (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Utskottet har" och slutar med "bidragsgivningen förbereds" bort ha följande lydelse:

Den decentraliserade högskoleutbildning som universitet och högskolor kan erbjuda inom knappa resursramar bör enligt utskottets mening kompletteras med kursplanebundna universitetscirkclar i studieförbundens regi. Det är av rättviseskäl starkt motiverat att på detta sätt erbjuda människor i glesbygd och på små orter en utbildning som annars blir förbehållen dem som bor i närheten av eller på högskoleorterna. Mot bakgrund av det anförda bör riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 7 och 1988/89:Ub834 yrkande 33 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför.

dels att moment 25 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

25. beträffande *kursplanebundna universitetscirkclar*
att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 7 och 1988/89:Ub834 yrkande 33 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.

26. Studiecirkelsammankomsters längd (mom. 26)

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Utskottet anförde" och slutar med "yrkande 29" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en sådan ordning bör införas att fyra bidragsberättigade studietimmar får medräknas vid varje sammankomst under förutsättning att det totala antalet studietimmar inte ökas. Detta bör riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub834 yrkande 29 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 26 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

26. beträffande *studiecirkelsammankomsters längd*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub834 yrkande 29 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.

27. Det statliga stödet till studieförbundens handikappverksamhet m.m. (mom. 27 och 28)

Lars Leijonborg (fp), Carl-Johan Wilson (fp), Marianne Andersson (c) och Marianne Jönsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 19 börjar med "Utskottet, som" och på s. 20 slutar med "yrkande 8" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer med vad som anförts i motion 1988/89:Ub260 yrkande 3 om att riksdagen bör göra ett uttalande om vikten av statligt stöd till studieförbundens handikappverksamhet. Det bidrag som utgår till denna verksamhet bör utvecklas så att det täcker studieförbundens samtliga merkostnader för handikappverksamheten.

Utskottet anser vidare att det bör beräknas särskilt riktade medel till organisationer, som företräder psykiskt utvecklingsstörda och afatiker, för produktion av studiematerial.

Vad utskottet anförts bör riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub260 yrkande 3 och 1988/89:Ub263 yrkande 8 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att momenten 27 och 28 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

27. beträffande *uttalande om det statliga stödet till studieförbundens handikappverksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub260 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

28. beträffande *riktat bidrag till vissa handikapporganisationer*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub263 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

28. Fördelningen av stödet till studieförbundens handikappverksamhet (mom. 29)

Ann-Cathrine Haglund (m), Lars Leijonborg (fp), Göran Allmér (m), Carl-Johan Wilson (fp); Marianne Andersson (c), Ulf Melin (m) och Marianne Jönsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 20 börjar med "Utskottet kan" och slutar med "motion 1988/89:Ub253" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser av bidraget till studieförbundens handikappverksamhet bör fördelas såsom förordas i motion 1988/89:Ub253, nämligen efter den mätbara verksamhet som studieförbunden haft. Detta bör riksdagen med bifall till motionen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 29 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

29. beträffande *fördelningen av stödet till studieförbundens handikappverksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub253 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

29. Fördelningen av bidraget till kulturverksamhet i studieförbunden (mom. 30)

Ann-Cathrine Haglund, Göran Allmér och Ulf Melin (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med "Kulturutskottet erinrar" och slutar med "avslår motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är den bidragsmodell som motionärerna förordar väl ägnad att tillgodose studieförbundens önskemål.

Med hänvisning till vad som anförts tillstyrker utskottet motion 1988/89:Ub322 yrkande 4.

dels att moment 30 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

30. beträffande *fördelningen av bidraget till kulturverksamhet i studieförbunden*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub322 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

30. Anslagsbeloppet under Undervisning för invandrare i svenska språket m.m. (mom. 32 och 33)

1988/89:UbU17

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "språket m.m." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att SÖ bör erhålla det begärda beloppet för svenskundervisning av invandrare nästa budgetår för att svenskundervisningsreformen skall kunna fullföljas. Riksdagen bör således bifalla motion 1988/89:Ub257 yrkande 2 och anvisa 368 718 000 kr.

dels att momenten 32 och 33 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

32. beträffande *timram för grund-sfi för tidigare invandrare* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub257 yrkande 2 delvis och med anledning av proposition 1988/89:100 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

33. beträffande *anslagsbeloppet under Undervisning för invandrare i svenska språket m.m.* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Ub257 yrkande 2 delvis och med anledning av proposition 1988/89:100 till *Undervisning för invandrare i svenska språket m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 368 718 000 kr.,

31. Folkhögskolans undervisningsvolym, omfördelning av bidragsveckor samt anslagsbeloppet (mom. 35–37)

Lars Leijonborg (fp), Carl-Johan Wilson (fp), Marianne Andersson (c), Björn Samuelson (vpk), Marianne Jönsson (c) och My Gillberg (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "yrkande 21" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna att folkhögskolans undervisningsvolym nästa budgetår måste ökas för att *dels* kunna grunda fördelningen på de två föregående årens faktiska och utnyttjade bidragsveckor, *dels* kunna tilldela nya folkhögskolor en större volym utan att bidragsveckor måste omfördelas från övriga folkhögskolor. Undervisningsvolymen bör ökas med 10 000 elevveckor utöver vad regeringen föreslagit och anslaget ökas med 7 milj.kr. för ändamålet. Riksdagen bör således bifalla motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 9, 1988/89:Ub261 och 1988/89:Ub263 yrkandena 9 och 10.

dels att momenten 35–37 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

35. beträffande *folkhögskolans undervisningsvolym* att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 9, 1988/89:Ub261 och 1988/89:Ub263 yrkande 9, samtliga delvis, samt med anledning av proposition 1988/89:100 godkänner vad utskottet förordat,

36. beträffande *omfördelning av antalet bidragsveckor* att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 9, 1988/89:Ub261 och 1988/89:Ub263 yrkande 9, samtliga delvis, samt

med anledning av motionerna 1988/89:Ub216 yrkande 2, 1988/89:Ub615 yrkande 6 och 1988/89:Ub813 yrkande 3 avslår proposition 1988/89:100.

1988/89:UbU17

37. beträffande *anslagsbeloppet under Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 9 delvis, 1988/89:Ub261 delvis och 1988/89:Ub263 yrkande 10, med anledning av proposition 1988/89:100 och motion 1988/89:Ub824 yrkande 21 samt med avslag på motion 1988/89:Ub216 yrkande 1 för budgetåret 1989/90 till *Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag av 571 905 000 kr.,

32. Bidrag till viss central kursverksamhet (mom. 40 och 41)

Ann-Cathrine Haglund (m), Lars Leijonborg (fp), Göran Allmér (m), Carl-Johan Wilson (fp) och Ulf Melin (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "Utskottet har" och slutar med "finansiera anslaget" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att anslaget bör upphöra. Riksdagen bör således bifalla motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 10 och 1988/89:Ub834 yrkande 36.

dels att momenten 40 och 41 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

40–41. beträffande *användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften samt anslaget Bidrag till viss central kursverksamhet*

att riksdagen med bifall till motionerna 1988/89:Ub233 yrkande 10 och 1988/89:Ub834 yrkande 36 samt med avslag på proposition 1988/89:100 beslutar att anslaget Bidrag till viss central kursverksamhet skall upphöra att gälla,

Särskilda yttranden

1. Lokala skolplaner (mom. 1)

Ann-Cathrine Haglund (m), Lars Leijonborg (fp), Göran Allmér (m), Carl-Johan Wilson (fp) och Ulf Melin (m) anför:

Vi har i utskottets betänkande 1988/89:UbU11 (reservation 4) reserverat oss mot förslaget att införa bestämmelser om kommunala skolplaner i skollagen. Med erinran om denna vår inställning till frågan har vi nu avstått från att reservera oss mot införande av motsvarande bestämmelse i vuxenutbildningslagen.

2. Lokala skolplaner (mom. 1)

Marianne Andersson och Marianne Jönsson (båda c) anför:

Vi har i utskottets betänkande 1988/89:UbU11 (reservation 5) reserverat oss till förmån för ett förslag i en centermotion om att lokala skolplaner skall upprättas och antas årligen. Med erinran om denna vår inställning till frågan

har vi nu avstått från att reservera oss till förmån för en sådan bestämmelse även för vuxenutbildningen.

1988/89:UbU17

3. Lokala skolplaner (mom. 1)

My Gillberg (mp) anför:

Miljöpartiet de gröna har i 1988/89:UbU7 (reservation 19) och 1988/89:UbU11 (särskilt yttrande) framhållit principen om ökat inflytande och medansvar för elever och föräldrar. Skolplaner bör decentraliseras till den enskilda skolan. Det är där planering och prioriteringar skall ske av dem som är närmast berörda. Vi anser, att den lokala styrelsen på skolan, som består av skolpersonal, föräldrar och elever, skall ha det ekonomiska ansvaret. Med utgångspunkt från skollagen och läroplanens mål och riktlinjer skall beslut om skolans verksamhet – fördelning av resurser, klasstorlek m.m. – fattas av styrelsen. Med erinran om denna partiets inställning i frågan har jag nu avstått från att reservera mig.

Härigenom föreskrivs att det i vuxenutbildningslagen (1984: 1118) skall införas en ny paragraf, 2 kap. 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §

En sådan skolplan som avses i 2 kap. 11 § skollagen (1985: 1100) skall omfatta även grundvux, komvux och särvux som kommunen är huvudman för.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

Kulturutskottets yttrande

1988/89:KrU2y

Bidrag till studieförbunden m.m.

1988/89:UbU17

Bilaga 2

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet har den 7 februari 1989 beslutat bereda kulturutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1988/89:100 bil. 10 punkt C 4. Bidrag till studieförbunden m.m. jämte motioner i de delar som rör kulturutskottets verksamhetsområde.

Kulturutskottet behandlar i det följande propositionen samt motionerna 1988/89:Ub263 yrkande 7, 1988/89:Ub301, 1988/89:Ub322 yrkande 4 och 1988/89:Ub834 yrkande 32.

Utskottet

I propositionen beräknas till kulturverksamhet i studieförbunden 125 milj. kr. för nästa budgetår. Förslaget innebär att anslagsposten Bidrag till kulturverksamhet höjs med drygt 17 milj. kr. inkl. prisomräkning. Vidare föreslås att anslagsposten Bidrag till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden höjs med 329 000 kr. till drygt 3,5 milj. kr.

Föredragande statsrådet understryker att kulturverksamheten i folkbildningen spelar en viktig roll. Genom denna knyts viktiga kontakter mellan yrkesmässigt skapande, amatörverksamhet och ett i övrigt aktivt deltagande i kulturlivet. Han framhåller vidare att den bidrar till att förbättra möjligheterna för nya grupper att komma i kontakt med viktiga inslag i kulturlivet. Genom organisationsanknytningen finns också goda förutsättningar för en ökad geografisk spridning. Kulturverksamheten ger även många arbetstillfällen för kulturarbetare. Den redovisade statistiken för 1986/87 över verksamheten visar att studieförbunden anordnat 98 300 kulturprogram med 559 000 medverkande och ca 10 miljoner besökande. Antalet kulturgrupper var 29 200 med 430 700 deltagare. Härutöver anordnades genom länsbildningsförbunden 3 200 kulturprogram med 382 000 deltagare.

I motion Ub834 (m) yrkas att anslagsposten skall föras upp med 80 milj. kr. vilket är en minskning med 45 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag.

Utskottet har sedan 1983 årligen avstyrkt motionsförslag om en minskning av bidraget med hänvisning bl.a. till den betydelse som bidraget har för den lokala kulturverksamheten. Med anledning av motionsförslaget vill utskottet erinra om att kulturrådet i sin anslagsframställning påpekar de ekonomiska svårigheter som drabbar kulturverksamheter som körsång och dans. Vidare bedömer kulturrådet att det kommer att ställas ytterligare krav på studieför-

bundens medel för kulturverksamhet med hänsyn till Folkmusik- och folkdansåret 1990.

En minskning av anslaget skulle enligt utskottets mening få icke acceptabla effekter. Utskottet anser därför att utbildningsutskottet bör avstyrka motion Ub834 yrkande 32.

Vänsterpartiet kommunisterna föreslår i motion Ub301 en höjning med 8 milj. kr. utöver regeringens förslag. I den motivering till förslaget som lämnas i motion Kr313 anføres att folkbildningens kulturverksamhet liksom amatörverksamheten har en viktig samhällsfunktion som motvikt till fascistoid och fördummande masskultur och som grund för klassmässig lokal och nationell identitet.

I motion Ub263 (c) anför motionärerna att det är positivt att ett första steg tagits för att motverka den urholkning av anslaget till studieförbundens kulturverksamhet som skett under flera år. De anser dock att den i propositionen föreslagna höjningen inte är tillräcklig och hänvisar till ett uttalande i motion Kr355 (c) – som behandlas av kulturutskottet – om att anslagsposten bör höjas med 8 milj. kr. Enligt vad utskottet inhämtat har motsvarande belopp inte medräknats i den anslagshöjning om 18,7 milj. kr. som föreslås i motion Ub263 yrkande 7.

Utskottet konstaterar att förslaget i propositionen innebär en väsentlig förstärkning av bidraget till kulturverksamheten i studieförbunden. Höjningen är välmotiverad. Utskottet anser sig inte kunna förorda en ytterligare uppräknings av anslagsposten. Utbildningsutskottet bör alltså avstyrka motion Ub301 och tillstyrka propositionen i motsvarande del. Även förslaget i propositionen till medelsberäkning till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden tillstyrks.

Förslaget i motion Ub322 (m) syftar till en förändring av grunderna för fördelningen av det statliga bidraget till studieförbundens kulturverksamhet. Det nu gällande fördelningssystemet innebär följande. Studieförbunden lämnar uppgifter till kulturrådet på statsbidragsberättigade kostnader. Förbundens utgifter för kulturverksamhet i glesbygd samt för invandrare och handikappade får tas upp till 100%, medan 75% av övriga kostnader får tas upp. På grundval av de sålunda framräknade utgifterna beräknar rådet vilken andel av det totala statliga bidraget som varje förbund är berättigat till. Vid sin beräkning tar kulturrådet hänsyn till vilka kostnader förbunden haft under de tre senaste åren. Härigenom skapas en jämnare utveckling av bidraget vid förändringar i verksamheten.

Motionärerna menar att nu gällande fördelningssystem innebär stora påfrestningar på studieförbundens ekonomi. De anser att varje studieförbund bör tilldelas en kostnadsram. Fördelningen av det statliga bidraget skall utgå från den andel studietimmar med högre schablonbidrag som resp. studieförbund tilldelats av skolöverstyrelsen för förbundets studiecirkelverksamhet enligt förordningen (1981:518) om statsbidrag till studiecirklar m.m. av det totala antalet högschablontimmar. Enligt motionärerna skulle ett studieförbunds kostnadsram motsvara förbundets procentuella andel av det totala antalet högschablontimmar.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att kulturrådet i rapporten (1986:6) Kultur i studieförbunden utvärderat statsbidraget till kulturverksamhet. Enligt kulturrådet finns det klara indikationer på att ekonomin är styrande när det gäller den pedagogiska uppläggnings av verksamheten. Det är avsevärt bättre ur ekonomisk synvinkel att arrangera en verksamhet som studiecirkel än som kulturgrupp. I årets anslagsframställning anför kulturrådet också att det är olyckligt att man tvingas välja arbetsform inte efter gruppens behov utan efter statsbidragsvillkor.

I rapporten anförts att frågan om grunderna för fördelning av bidraget mellan studieförbunden skall tas upp till diskussion för att en prövning skall komma till stånd av om ett alternativ kan utformas som bättre än det nuvarande tillgodoser verksamhetens intressen. Med utgångspunkt i rapporten har, enligt vad utskottet inhämtat, diskussioner förts inom kulturrådet om en förändring av systemet för fördelning av statsbidraget. Något förslag har ännu inte lagts fram.

Med hänvisning till vad som anförts är utskottet inte berett att föreslå riksdagen att göra en framställning till regeringen med anledning av motion Ub322.

Stockholm den 23 februari 1989

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Åke Gustavsson (s), Maja Bäckström (s), Berit Oscarsson (s), Jan-Erik Wikström (fp), Jan Hyttring (c), Anders Nilsson (s), Sylvia Pettersson (s), Erkki Tammenoksa (s), Leo Persson (s), Lars Ahlström (m), Margareta Fogelberg (fp), Stina Gustavsson (c), Alexander Chrisopoulos (vpk), Kaj Nilsson (mp), Ingegerd Sahlström (s) och Göran Åstrand (m).

Avvikande meningar

Medelsberäkningen för kulturverksamhet m.m.

1. Ingrid Sundberg, Lars Ahlström och Göran Åstrand (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkande 32" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att anslagsnivån 80 milj. kr. är väl avvägd. Med ett förbättrat bidragssystem kan studieförbunden använda medlen på ett effektivare sätt än för närvarande. Kulturutskottet tillstyrker alltså förslaget i motion Ub834.

dels att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "länsbildningsförbunden tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottets ställningstagande i det föregående innebär att motion Ub301 bör avstyrkas.

Utbildningsutskottet bör sålunda föreslå riksdagen att beräkna 80 milj. kr. för kulturverksamhet i studieförbunden och 3 537 000 kr. till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden.

2. Jan Hyttring och Stina Gustavsson (båda c) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "länsbildningsförbunden tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Studieförbundens kulturverksamhet betyder mycket för att utveckla kulturlivet på regional och lokal nivå. Den utvärdering av verksamheten som kulturrådet har gjort visar att kulturverksamheten har ca 10 miljoner deltagare. Verksamheten bidrar också till att förbättra möjligheterna för nya grupper att komma i kontakt med olika kulturyttringar. Verksamheten har också stor betydelse då den ger arbetstillfällen för kulturarbetare i hela landet.

Utskottet anser därför att så som föreslås i motion Ub301 anslaget till kulturverksamhet i studieförbunden bör höjas med 8 milj. kr.

Utbildningsutskottet bör föreslå riksdagen att beräkna 133 milj. kr. till kulturverksamhet i studieförbunden samt 3 537 000 kr. till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden.

3. Alexander Chrisopoulos (vpk) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "länsbildningsförbunden tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Studieförbundens kulturverksamhet liksom amatörverksamheten spelar en viktig roll i vårt samhälle. Den utgör en grund för en klassmässig lokal och nationell identitet. Den bidrar verksamt till att bredda intresset för olika kulturyttringar. Anslaget till kulturverksamheten har som kulturrådet framhållit urholkats under de senaste åren.

Utskottet tillstyrker därför förslaget i motion Ub301 om en höjning av anslaget med 8 milj. kr. Utbildningsutskottet bör föreslå riksdagen att beräkna 133 milj. kr. till kulturverksamhet i studieförbunden samt till Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden 3 537 000 kr.

Grunderna för fördelning av bidragen till studieförbundens kulturverksamhet

4. Ingrid Sundberg, Lars Ahlström och Göran Åstrand (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Med hänvisning" och slutar med "motion Ub322" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är den bidragsmodell som motionärerna förordar väl ägnad att tillgodose studieförbundens önskemål.

Med hänvisning till vad som anförts tillstyrker utskottet bifall till motion Ub322.

Propositionen	1
Motionerna	3
Yttrandet	7
Utskottet	7
1. Bidrag till kommunal utbildning för vuxna	7
Lokala skolplaner	7
Omfattningen och anslagsbeloppet	8
Fördelning på länsramar och kommunramar m.m.	9
Systemet med särskild delram	10
Nya ämnen i kommunal vuxenutbildning	10
Kommunal vuxenutbildning i glesbygd	10
Försöksverksamhet	11
Utredningen om vuxenutbildning för psykiskt utvecklings- störda	11
2. Statens skolor för vuxna: Utbildningskostnader	11
3. Statens skolor för vuxna: Undervisningsmaterial m.m.	12
4. Bidrag till studieförbunden m.m.	12
Antalet studietimmar och schablonbidragens storlek	12
Tilläggsbidragen	13
Pedagogisk verksamhet och utvecklingsarbete	13
Kulturverksamhet	14
Uppsökande verksamhet i bostadsområden m.m.	15
Användningen av medel från vuxenutbildningsavgiften till anslaget Bidrag till studieförbunden m.m.	15
Anslagsbeloppet	15
Frågan om fördelningen av studietimmar med högre schab- lonbidrag budgetåren 1989/90–1991/92 samt om ett ändrat statsbidragssystem m.m.	16
Kursplanebundna universitetscirklar	18
Studiecirkelsammankomsters längd	19
Verksamhet för handikappade	19
Fördelningen av bidraget till studieförbundens kulturverk- samhet	21
5. Undervisning för invandrare i svenska språket m.m.	21
6. Bidrag till driften av folkhögskolor m.m.	22
Omfattningen, omfördelning inom ramen samt medelsbe- räkningen	22
Utredningen om folkhögskolan	24
7. Bidrag till viss central kursverksamhet	24
8. Bidrag till kontakttolkutbildning	25
Hemställan	25
Reservationer	30
1. Omfattningen av utbildningen samt anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna (m)	30

2. Omfattningen av utbildningen samt anslagsbeloppet under Bidrag till kommunal utbildning för vuxna (c)	30
3. Omfördelning mellan kommunramar (m)	31
4. Omfördelning mellan kommunramar (fp)	31
5. Försöksverksamhet inom kommunal vuxenutbildning (fp) ...	31
6. Antalet studietimmar och schablonbidragens storlek inom studiecirkelverksamheten (m)	32
7. Antalet studietimmar och schablonbidragens storlek inom studiecirkelverksamheten (fp)	32
8. Antalet studietimmar och schablonbidragens storlek inom studiecirkelverksamheten (c)	33
9. Tilläggsbidragen till studiecirklar (m)	33
10. Tilläggsbidragen till studiecirklar (fp)	34
11. Tilläggsbidragen till studiecirklar (c)	34
12. Studieförbundens pedagogiska verksamhet och utvecklingsarbete (c)	34
13. Kulturverksamhet i studieförbund m.m. (m)	35
14. Kulturverksamhet i studieförbund m.m. (c, vpk)	35
15. Studieförbundens uppsökande verksamhet i bostadsområden m.m. (fp)	36
16. Användningen av medel från vuxenutbildningen till anslaget Bidrag till studieförbunden m.m. (m)	36
17. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m. (m)	37
18. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m. (fp)	37
19. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m. (c)	38
20. Anslagsbeloppet under Bidrag till studieförbunden m.m. (vpk)	38
21. Uttalande om SISU:s expansionsmöjligheter (vpk, mp)	38
22. En utredning om vuxenutbildningen (m)	39
23. Utformningen av statsbidragen till studieförbunden (m)	40
24. Förberedelsetid för försöksverksamhet på folkbildningsområdet (c)	40
25. Kursplanebundna universitetscirklar (m, fp)	40
26. Studiecirkelsammankomsters längd (m)	41
27. Det statliga stödet till studieförbundens handikappverksamhet m.m. (fp, c)	41
28. Fördelningen av stödet till studieförbundens handikappverksamhet (m, fp, c)	42
29. Fördelningen av bidraget till kulturverksamhet i studieförbunden (m)	42
30. Anslagsbeloppet under Undervisning för invandrare i svenska språket m.m. (vpk)	43
31. Folkhögskolans undervisningsvolym, omfördelning av bidragsveckor samt anslagsbeloppet (fp, c, vpk, mp)	43
32. Bidrag till viss central kursverksamhet (m, fp)	44
Särskilda yttranden	44
1. Lokala skolplaner (m, fp)	44
2. Lokala skolplaner (c)	44
3. Lokala skolplaner (mp)	45

Bilagor	46	1988/89:UbU17
Förslag till Lag om ändring i vuxenutbildningslagen (1984:1118) .	46	
1988/89:KrU2y	47	

